

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETNIK XIV./STEVILKA 24

CELOVEC, DNE 11. JUNIJA 1964

CENA 2.— SILINGA

Ob 2. maturi slovenske gimnazije

(Besede nadzornika dr. Valentina Inzka na maturitetnem slavlju v Celovcu)

Potek ter izid 2. mature na slovenski gimnaziji sta pokazala to, kar sem imel priliko videti že med šolskim letom v posameznih razredih, namreč, da se na šoli z vso resnostjo dela. To je možno le, ker se vsi, ki se čutijo odgovorne za našo mladino, trudijo, da bi ta tem uspešneje napredovala ter se v življenju tem bolj uveljavila. Med tistimi, ki se za napredek in uspeh naše mladine v prvi vrsti trudijo, je treba omeniti proforski zbor slovenske gimnazije z g. ravnateljem dr. Joškom Tischlerjem na čelu. Morda se nam zdi samo ob sebi umevno delo, ki ga vršijo profesorji s svojim ravnateljem iz leta v leto. Da, samo ob sebi umevno bi bilo njih delo morda, ako bi se vršilo pod normalnimi pogoji: ob zadostnem številu učnih pripomočkov in knjig ter predvsem ob rednem dopoldanskem pouku. Dočim so na drugih zavodih na razpolago za posamezne predmete snovno in vsebinsko ter učnemu načrtu primerne knjige, si morajo profesorji slovenske gimnazije to, kar je drugim profesorjem in učencem dano po tiskanih učnih knjigah, šele sami izdelati ter prirediti potrebam pouka srednje šole s slovenskim učnim jezikom. Zato je moja dolžnost, da se gospodu ravnatelju ter proforski zboru v imenu deželne šolske oblasti za ves trud pri vzgoji naše mladine prav iskreno zahvalim. Vsekakor sta vsakoletna zaključna prireditve ter letno poročilo slovenske gimnazije prepričljiv dokaz vsestranskega prizadevanja proforskega zbora.

Da boste nalogam, ki vas, dragi maturantje in maturantke, čakajo v življenju, v tem večji meri dorasli, je položila slovenska gimnazija s svojim vzgojnim delom ter posredovanjem temeljitega strokovnega znanja trdne temelje. To polaganje trdnih temeljev, na katere naj se opira mlada življenja naših maturantov, pa je bilo možno le ob tesnem sodelovanju staršev in slovenskih vzgojnih zavodov z našo gimnazijo. Vem, da včeraj in danes niso polagali mature le osmošolci in osmošolke, ampak tudi njih očetje in matere, kot so ti dejansko v preteklih letih sodelovali v zvezi z izpiti in šolskimi nalogami vse uspehe in neuspehe svojih otrok.

Dragi starši! Sam sem imel očeta in imam mater, ki sta do zadnjega žrtvovala vse za nas otroke, zato vem, kaj ste doprinesli prav vi za svojega otroka, na katerega tako ponosno zrete danes, ko sedi poleg vas kot maturant ali maturantka. Zato dovolite, da se tudi vam prav priskreno zahvalim za vse žrtve, ki ste jih doprinesli za svojega študenta in študentko, saj vem, da je bilo v marsikateri družini tako, da sta morala tako oče kot mati v službo, da je mogla družina vzdrževati dijaka ali dijakinjo. Take žrtve ne morejo biti zastoj. To dokazuje končno tudi današnje slavlje, ko se smemo vsi, profesorji, starši, vzgojitelji in maturantje veseliti uspešnega zaključka srednjega šolskega študija letošnjih maturantov in maturantk. Tudi njim velja današnji večer vse priznanje, saj so s svojim uspehom dokazali, da znajo ceniti žrtve svojih staršev ter delo svojih vzgojiteljev. Naša želja je, da bi se vseh, kjer koli bodo kovali usodo svojega življenja, zavedali, da morejo roditi uspeh le žrtve in odpoved ter vztrajno in temeljito delo. To načelo naj vam bo, dragi maturantje in maturantke, vodilo v življenju! Tako se boste vsepovsod uveljavili kot zdravi udje človeške družbe ter izpolnili vsa upanja, ki jih upravičeno stavlja v vas vsi, ki so vam do slej z veliko ljubeznijo in razumevanjem stali ob strani.

Praznično maturitetno slavlje

Med 11. in 16. majem 1964 je bila na slovenski gimnaziji pismena, 8. in 9. junija pa ustna matura. Pod predsedstvom nadzornika dr. Valentina Inzka je nastopilo pri maturi 20 dijakov in dijakinj (13 fantov in 7 deklet), en dijak k maturi ni bil pripuščen ter bo polagal zrelostni izpit jeseni.

Od dijakov in dijakinj, ki so polagali zrelostni izpit, so vsi izdelali izpite, med njimi 6 z odliko (3 fantje in 3 dekleta). Z odličnim uspehom so maturirali: Habernik Jože, Oman Hanzej, Sienčnik Matjaž, Kerše Krista, Mitsche Milica in Weiss Zorka.

Po maturi so se zbrali maturantje in maturantke s profesorji v kapelici šolskih sester k zahvalni božji službi, ki jo je daroval mil. g. prelat dr. Rudolf Blüml. Za na pot jim je spregovoril globoke besede profesor verouka na slovenski gimnaziji dr. Janko Polanc.

Maturitetno slavlje je bilo v prostorih Delavske zbornice, kjer je pozdravil v imenu maturantov in maturantk navzoče Hanzej

Oman. Zahvalil se je predsedniku izpitne komisije, ravnatelju ter celotnemu proforski zboru za ves trud, ki je bil povezan z delom ob 2. maturi na slovenski gimnaziji. Nato so še spregovorili: ravnatelj dr. Joško Tischler, razrednik prof. Milan Kupper ter dr. Luka Sienčnik v imenu staršev.

Večer so okrasili z godbo veseli študentje, iz prvega maturitetnega glasila pa smo mogli razvideti, da so naši dijaki polni zdravega humora. Nadvse posrečene ilustracije glasila je izvedla Zorka Weiss, ki jo naj na tem mestu še posebej omenimo, ker je izdelala kot odličnjakinja 8. razred s samimi prav dobrimi redi.

Maturitetno slavlje je potekalo ob prijetni domačnosti in veselem razpoloženju, kar je v prvi vrsti zasluga naših letošnjih maturantov in maturantk, katerim k njihovega uspehu prav iz srca čestitamo ter jim želimo vse najboljše na njih nadaljnji življenjski poti.

Sestanek Tito — Hruščev v Leningradu

Oba državnika sta se razgovarjala o razlikah v komunističnem taboru

Po uradnem obisku na Finskem je predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito s soprogo Jovanko odpotoval na povabilo ministrskega predsednika Nikite Hruščeva na kratek obisk v Leningrad.

Cilj tega kratkega obiska je bil razgovor s sovjetskim ministrskim predsednikom Hruščevom o kitajsko-sovjetskem sporu v komunističnem taboru. To je sedaj že deveto srečanje obeh državnikov.

V glavnem mestu Jugoslavije Beogradu so mnenja, da je predsednik Tito odsvetoval Sovjetom vrhunski sestanek komunističnih držav. Sicer je Jugoslavija brezpogojno na strani Sovjetske zveze, vendar je razvidno, da je maršal Tito prepričan o nekoristnosti takega sestanka. Uradni razkol komunističnega tabora, pa bi želel predsednik Tito za vsako ceno preprečiti.

Nehrujev pepel v Gangesu

V starodavnem indijskem mestu Alahabadu je bila v torek še zadnja žalna svečanost v zvezi s pogrebom pokojnega indijskega premiera Nehruja. Približno milijon ljudi se je zbralo na obrežju reke Gangesa, da bi se udeležili raztrositve pepela v vode največje indijske reke.

Medtem ko sta Nehrujeva vnuka Radživ in Sandžaj razsipala Nehrujev pepel iz s

ovetjem okrašenih žar v Ganges, je navela deset in desettisočglava množica z obale v plitvi veletok. Ljudje so preskakovali na reki plavajoče čolne in se niso ustavili niti pred ploščadjo, na kateri so bili najožji Nehrujevi sorodniki in vlada. Čeravno je skrbela vojska za red in varnost, se ni posrečilo versko obsedeno ljudstvo spraviti nazaj na breg reke. V naglici so morali

dokaz neupogljive volje koroških Slovencev do življenja.

Kot nadzornik slovenske gimnazije pa čutim potrebo, da se zahvalim s tega mesta tudi prosvetnemu ministrstvu kot pristojnim koroškim deželnim uradom za vso pomoč in razumevanje, ki so ga v preteklem letu na katerikoli način izkazovali naši gimnaziji predvsem pri njenem prizadevanju po lastnem šolskem posloplju. Upamo, da bo ta želja koroških Slovencev čimprej uresničena.

Hvaležni za lastno srednjo šolo, hočemo vsepovsod izkazovati naši državi svojo vdanost in zvestost kot živ del vseavstrijskega prebivalstva, ki mu pripadajo v osrčju Evrope velike naloge v službi človeštva, medsebojnega razumevanja ter utrjevanja miru v svetu. V službi teh visokih idealov hočemo zdravo tekmovali s pripadniki večinskega naroda ter se vsepovsod kot Slovenci uveljaviti.

OBJAVA

Na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu so sprejemni izpiti prvi dan velikih počitnic, to je 11. julija, ob 8. uri.

Učenec mora predložiti letno spričevalo, katero bo dobil na svoji šoli 10. julija.

Prijave naj bodo izvedene do 1. julija. Potrebni so:

1. rojstni list;
2. dokaz avstrijskega državljanstva;
3. uspešno končana 4. šolska stopnja.

Sola, katero učenec sedaj obiskuje, pošlje popis učenca direktno na naslov: Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen, Klagenfurt, Lerchenfeldgasse 22.

Glede sprejema v višje razrede pa je potreben osebni razgovor v šolski pisarni.

Na dan izpita morajo imeti učenci v šolskem posloplju copate.

Ravnateljstvo

sprazniti tribuno, na kateri sta bila navzoča tudi Nehrujeva hčerka, Indira Ghandi in indijski ministrski predsednik Šastri, kajti ta se je pod ljudsko težo potopila. Vojaška amfibija je rešila žalujoče pred večjo nevarnostjo, tako da jih je odpeljala na odprte vode.

Tam so potem svečanosti končali. S klicem „Babudži (oče) nas je zapustil“ je razsipala Indira Ghandi vence, spletene iz rdečih vrtnic — najljubših Nehrujevih cvetic — v valove svete reke.

Po starem hindujskem običaju so poleg pepela Nehruja vrgli v reko tudi posmrtno ostanke njegove soproge „Kamala“, ki je umrla pred 28 leti.

Zmešnjava je bila še večja, ker se je nenadoma pojavilo na tisoče rečnih želv, ki jih je prestrašil velikanski človeški hrup.

Že v nedeljo, ko so s posebnim vlakom peljali Nehrujev pepel iz New Delhija v Alahabad, je bilo že veliko število mrtvih. V posameznih vaseh in mestih se je množica brezskrbno metala na tračnice, tako da je moral vlak večkrat obstati. Pri tem je bilo tudi nekaj mrtvih.

Istočasno so del Nehrujevega pepela vrgli v morje pri Kap Comorin in v razne reke: Assam, Madres, Bengal in Pundžab.

Zadnji ostanek pepela pa bodo raztresli v petek z letalom čez indijska polja.

Medtem, ko si je Nehru osebno želel, da naj raztresejo njegov pepel, so se vršile cerkvene slovesnosti proti njegovi volji. Nehrujeva hčerka Indira Ghandi je zapovedala, da naj se v testamentu zahtevana volja ne upošteva.

K R A T K E V E S T I

● „Kdor pobegne po cestnoprometni nezgodi ali nesreči, ki jo je zakrivil, si s tem naloži tudi odgovornost za tisto, kar utegne doleteti tretjega avtomobilista oziroma voznika, ki iz solidarnosti do prizadetega na cesti (ponesrečenca, oškodovanca ipd.) zasleduje krivca nezgode,“ je odločil zvezni sodnik v Karlsruhe med razpravo proti inženirju, ki je okajen za krmilom povzročil prometno nezgodo in pobegnil, tretji avtomobilist, ki je bil priča dogodka, pa ga je zasledoval, se zaradi prevelike hitrosti prevrnil na cestnem ovinku ter si polomil rebra in precej poškodoval voz.

● Pariška policija je sporočila, da so trije zakrinkani neznanci pred kratkim pred hišo, v kateri stanuje, ugrabili ženo Marcela Dassaulta, znanega konstruktorja francoskih letal „Mystere—1 in „Mirage“. 36 ur po ugrabitvi pa jo je policija živo našla. Trije od štirih ugrabiteljev so že pod ključem.

● Samo še 98 gnezd so letos spletile štoklje v okraju Stade ob spodnjem toku Labe, pred tremi desetletji pa jih je bilo 338.

Politični teden

Po svetu ...

TEKMA ZA MESTO PREDSEDNIKA ZDA

Predvidoma bodo volivci v letošnjem novembru v Združenih državah Sev. Amerike odločili, kdo bo bodoči predsednik oz. vodja države. Doslej je znano, da se potegujejo za to tako rekoč najbolj odgovorno svetovnopolično državniško mesto naslednje vidne osebnosti iz Demokratske stranke: sedanji predsednik Lyndon Johnson in diplomat (tlačasno poslanik ZDA v Južnem Vietnamu) Cabot Lodge; tudi Republikanska stranka ima dva kandidata; to sta: skrajno desničarsko usmerjeni senator zvezne države Arizona Barry Goldwater in Nelson Rockefeller, guverner zvezne države New York.

Kljub temu da je predsednik Johnson na splošno priljubljen (nekateri ga šaljivo nazivajo „najhitrejšega moža v Beli hiši“) in njegovo politiko še kar dovolj pozitivno ocenjujejo, vendar ima izšolani diplomat Cabot Lodge nekatere važne prednosti, ki ga delajo izredno priljubljenega. To se je pokazalo tudi že pri delnih predvolitvah v nekaterih zveznih državah ZDA: dosejaj so mu že tri od njih (nazadnje Massachusetts) izrekle zaupanje za mesto predsednika ZDA. Del ameriških volivcev se namreč ne strinja z zunanjo politiko predsednika Johnsona, češ da je preveč ohlapna in nerealna, medtem ko Cabot Lodge, ki je bil dolgo časa tudi zastopnik ZDA v Varnostnem svetu Združenih narodov, gleda in ocenjuje ves zamotani politični položaj bolj stvarno.

Tudi republikanska kandidata Goldwater in Rockefeller sta si precej enaka in je danes še težko reči, kdo bo dobil več glasov. Nekoliko je presenetil politično javnost senator Goldwater (znan bolj v dvomljivem smislu posebno zaradi svoje nedavne izjave, da naj ZDA z atomsko bombo skušajo doseči pomirjenje v južnovzhodni Aziji in ustavitev napredovanja komunizma) s svojim volilnim uspehom pred kratkim v zvezni državi Kaliforniji, kjer je dobil 51 odstotkov glasov, Rockefeller pa 49 odst. Odmevi na ta volilni izid v javnosti niso bili posebno laskavi za Goldwater-ja; med drugim mu tudi očitajo njegovo nepremišljenost v zunanji politiki in reakcionarnost v notranjih zadevah. Zato so mnenja, da bi to bil hud udarec za Republikansko stranko, ako bi tega moža imenovala za predsedniškega kandidata, a tudi ugled ZDA bi v svetu zelo padel.

No, do predsedniških volitev bo preteklo še precej vode in se bodo tudi mnenja bolj izčistila, tako da smemo upati, da se bo ameriški volivec odločil za moža, ki bo vreden njegovega zaupanja in bo vodil državo čimbolj po stopinjah pokojnega predsednika Kennedyja!

AMERIKA POMAGA KOMUNIZMU?

Pred štirinajstimi dnevi smo na tem mestu poročali o nameri Romunije, da se čimbolj osamosvoji od vpliva Moskve in da je med drugim odšla njena trgovska delegacija na pogajanja v Washington.

Ti razgovori so trajali več dni in so bili zaključeni s podpisom medsebojne trgovinske pogodbe. Vse to je pri nekaterih ameriških političnih povzročilo veliko ogorčenost. Prejšnji teden so trije republikanski zastopniki v senatu zelo ostro napadli vlado zaradi teh trgovskih pogajanj in podpisa tozadevne pogodbe z Romunijo in so označili to vladno politiko kot vprav „bedasto“. „Mi se pritožujemo, da naši zavezniki trgujejo s Kubo,“ je med drugim izjavil senator Domnick iz zvezne države Colorado, „sami pa trgujemo s Sovjetsko zvezo in z njenim glavnim satelitom Romunijo!“ Drugi senator, Mundt iz Dakote, se je izjavil približno v istem smislu, češ da vlada ZDA podpira trgovino s komunisti iz denarja, ki so ga plačali ameriški davkoplačevalci. Isto seveda velja v večji oziroma manjši meri za ostale države z diktatorskimi komunističnimi režimi, ki razsipajo državni denar prav tako oz. še bolj kot njihovi prejšnji, takozv. „buržujski“ vladni režimi.

„POTOVALNA MRZLICA“

se je v zadnjem času zopet lotila v povečani meri številnih državnikov. Sovjetski min. predsednik Hruščev, ki se je nedavno mudil 16 dni v Egiptu, in njegov namestnik Mikojan, ki je bil približno istočasno 14 dni na Japonskem, sta te dni spre-

jela vodjo Nemške demokratične republike Ulbrichta in delegacijo romunske KP pod vodstvom glavnega tajnika Stoica, ki je bil pred tem v Pekingu. Razgovori so se vrteli okoli „bratskega“ spora med Moskvo in Pekingom in načrta za čimprejšnjo vrhunsko konferenco komunističnih strank. — Predsednik Jemena Sallal je najprej obiskal Moskvo, nato pa nadaljeval pot v Peking. — Jugoslovanski predsednik Tito je bil prejšnji teden na prijateljskem obisku na Finskem; nazaj gredé se je na povabilo Moskve ustavil v začetku tega tedna v Leningradu, kjer se je sestal s predsednikom Hruščevom.

Precejšnjo pozornost pa je vzbudil tudi nedavni obisk francoskega zunanjega ministra Couve de Murvilla v Španiji zaradi razširitve sodelovanja na trgovskem in vojaškem področju, česar so se vsi režimi pred de Gaullem čimbolj izogibali.

Razgovori državnikov iz Moskve in satelitskega tabora so v glavnem namenjeni vrhunski konferenci vodstev komunističnih strank, katere si posebno želi Moskva, da bi bil ob tej priliki poravnani spor med njo in Pekingom. Nekatere KP so se takoj pozitivno odzvale temu pozivu, druge pa bolj oklevajo in ne kažejo posebnega navdušenja zanj (tako n. pr. italijanska KP, romunska, jugoslovanska in še nekatere). — Pred kratkim se je zopet z vso silo zaletel v moskovsko KP-vodstvo albanski „petelin na tujem gnoju“ Enver Hodža, šef albanske komunistične stranke, ki uživa vso podporo Rdeče Kitajske. V nekem javnem govoru v glavnem mestu Tirani je med drugim zagrmel: „Hruščev je najbolj umazan izdajalec, kolikor jih pozna zgodovina komunizma! On in njegova tolpa so sami zločinci in nevedneži!“ Objektivna javnost pa je mnenja, da naj tak, ki ima sam dovolj „masla na glavi“,raje molči!

INDIJA PO SMRTI NEHRUJA

Po prezgodnji smrti predsednika Nehruja, katerega nenadomestljiva izguba se bo v celoti šele pokazala, je bilo treba misliti na naslednika v vodstvu stranke in vlade. Najmočnejša indijska stranka je Kongresna, kateri je pripadal tudi Nehru. Pri izbiri naslednika je prišlo do precej ostre, a le kratke borbe. Nazadnje sta nastopila dva kandidata: minister brez listnice Lal Bahadur Shastri in bivši finančni minister Moraji Desai. Končno je bil soglasno, tudi s podporo kandidata Desai-a, izvoljen za min. predsednika in vodja Kongresne stranke Lal Bahadur Shastri.

Novoimenovani predsednik vlade je bil rojen 2. aprila 1904 v neki vasi blizu mesta Benares. Študiral je le v Indiji in končal

na vseučilišču hindu-filozofijo in sanskrit-literaturo. Po izvolitvi je izjavil: „Naš cilj naj bo socialistični družbeni red. Največja sovražnika Indije sta revščina in nevednost, proti katerima se moramo boriti z vso močjo.“

V svetovni politiki še vedno obravnavajo Nehrujevo smrt in ugotavljajo, da je bil z njo zadán posebno hud udarec tako imenovanemu nevtralističnemu bloku držav. Kajti to je bila pravzaprav Nehrujeva zamisel in on je bil tisti, ki je temu bloku vtisnil pečat večje resnosti, posebno kadar si je kak drug državnik ene ali druge države, članice tega bloka (n. pr. Ben Bella, Tito, Nasser, Sukarno itd.) dovolil kak izreden korak, ki ni bil čisto v skladu z načeli teh blokovsko nevezanih držav.

POLOM NA SVETOVNEM POŠTNEM KONGRESU

Prejšnji teden se je na Dunaju začel važen kongres: udeležujejo se ga zastopniki poštne uprave skoraj vseh držav sveta (nad 100). Le malo je držav, ki še niso članice Svetovne poštne zveze, tako n. pr. Nemška demokratična republika, Severna Koreja, Severni Vietnam in Kitajska republika. Tudi na tem kongresu so obravnavali to vprašanje ob burnih debatah. Pri glasovanju so se zastopniki kongresa ponovno z nadpolovično večino glasov izjavili proti sprejemu imenovanih držav v Svetovno poštno zvezo.

Do še hujših nemirov v dvakratno prekinitvi zasedanja pa je prišlo pretekli petek, ko je trideset afriških držav predložilo kongresu resolucijo, v kateri so zahtevali izključitev Južnoafriške unije iz Svetovne poštne zveze zaradi njene rasne diskriminacije. Resolucija je bila odobrena z 58 glasovi proti 30; 26 držav pa se je glasovanja vzdržalo. Ker pa je pravno možna izključitev katere države le v slučaju, če se zelo pregreši proti pravilom te Zveze, je južnoafriška delegacija še naprej ostala v dvorani. Zaradi tega je prišlo do velikih nemirov in je predsednik kongresa Avstrijec dr. Schachinger (glavni poštni ravnatelj) imel polne roke dela, preden je spet upostavil mir in sicer na ta način, da je pregovoril južnoafriško zastopstvo, da je zapustilo dvorano. Po opoldanskem odmoru je ponovno prišlo na kongres, na katerem se je njegov zastopnik oglašil k besedi in hotel dati pojasnila. Vendar pa to ni bilo mogoče, ker so zastopniki drugih afriških držav ponovno napravili velikanski hrušč in trušč (najbrž jim je bilo ob tej priliki žal, da niso s seboj prinesli še svojih „tam-tam“ bobnov!) Zastopstvo je ob ponovni prekinitvi zasedanja spet odšlo iz dvorane, nato pa se zopet vrnilo. Vsled tega so vsi ostali afriški zastopniki zagrozili, da bodo zapustili kongres, zato je južnoafriška delegacija na prošnjo predsednika dr. Schachingerja dokončno zapustila dvorano.

... in pri nas v Avstriji

REFORMA ZAKONA O VOLITVAH

povzroča številnim avstrijskim politikom vseh barv in strank precejšnje skrbi in sive lase. Posebno zadnje tedne je to vprašanje stopilo zelo v ospredje.

Kot znano, je reforma volilnega zakona začela postajati aktualna že lansko jesen, ko je notranje ministrstvo izdelalo in predložilo tozadevni zakonski osnutek, ki pa ni bil ravno preveč privlačen niti pri mnogih socialistih (vkljub temu da je bil sam minister Olah tako rekoč njegov „duhovni oče“). Kajti njegov namen je v glavnem bil: zaradi takozv. „male koalicije“ (SPOe FPOe) okrepiti FPOe, čeprav mogoče celo na škodo lastne oslabitve — vse to z namenom, da bi bila OeVP čimbolj oslabiljena. Ta osnutek pa je imel še drug madež: predvideval je namreč povišanje državnih poslancev od 165 na 180. Tudi to ponovno nepotrebno razsipavanje državnega, t. j. narodnega premoženja je pri marsikom vzbudilo ogorčenje nasproti socialistom, ki sicer tako radi poudarjajo varčevanje oz. skromnejše (bolj „proletarsko“) življenje.

Ta nepopularni osnutek novega volilnega zakona je torej „padel v vodo“. Ker se volitve zopet bližajo, so pohiteli s sestavo novega. Objavljen je bil pred nekaj tedni. Sedaj ga vse stranke temeljito obdelujejo. Pri tem je zanimivo to, da ena očita drugi, češ da bi v smislu njegovih določb imela druga večje prednosti kot prva. Manjše stranke ugotavljajo, da je načelo prave demokracije, naj ima vsak glas enako vrednost, kar pa po tem osnutku nikakor ni zagotovljeno; zato torej tudi ni varovano drugo važno načelo vsake demokratične

države: da ima vsak državljani enake pravice pred zakonom.

Zastopniki Ljudske stranke celo ugotavljajo, da je ta novi socialistični osnutek obenem deloma tudi protustaven, ker ne upošteva ustavne določbe, po kateri naj se število poslancev razdeli na volilne upravičence nekega volilnega okrožja v sorazmerju števila prebivalstva volilnih okrožij.

Nekateri politični krogi so tudi mnenja, naj bi uvedli še eno glasovnico za vsakega volivca: s prvo bi volili stranko, z drugo pa onega strankinega politika, kateremu najbolj zaupa. Pri tem namigavajo, da je vprašanje, da li bi v tem slučaju n. pr. dr. Pittnermann še ostal nosilec liste, če bi volivci dejansko mogli odločati, kdo naj pride na to mesto.

Kratek smisel zahtev nepristranskih volivcev bi bil torej: Enako volilno pravico namesto izumetničenega volilnega računarstva!

VOLITVE V DELAVSKE ZBORNICE

Poleg raznih drugih volitev bodo to jesen (22. sept.) po vsej Avstriji delavci in nameščenci volili svoje zastopnike v Delavske zbornice, katerih izid že sedaj marsikoga zanima. Pri zadnjih volitvah pred petimi leti je krščanska skupina (OeAAB) dobila 18,6 odstotkov glasov, socialisti pa 68,6. V Ljudski stranki se slišijo pritožbe, da je deloma temu vzrok „nedemokratični volilni red“, kajti v večjih obratih, ki so bolj pod socialističnim vplivom, skrbijo člani obratnih svetov za to, da so vsi delojemalci vpisani v volilne sezname in da gredo

SLOVENC

doma in po svetu

Vseslovensko romanje

Med lepimi slovenskimi tradicijami, ki so jih Slovenci poneli v svet, je tudi vsakoletno romanje. Kakor so romali doma in se zatekali k Mariji v njene razne božjepotne cerkve, ki so bile posejane po vsej slovenski domovini, tako romajo tudi v izseljenstvu. Romanja imajo Slovenci v Argentini, prav tako jih imajo redno vsako leto tudi Slovenci v Združenih državah Amerike, v Kanadi, v Avstraliji, kakor tudi v raznih evropskih državah.

V Argentini je vseslovensko romanje vsako leto drugo nedeljo v maju v največje argentinsko narodno svetišče v Luján. Po udeležbi rojakov spada med tiste tri vsakoletne prireditve — Slovenski dan — vseslovensko romanje in spominska proslava, ki so najbolj obiskane. Vseslovenskega romanja se je tudi letos udeležilo veliko rojakov. Dopoldne so bili pri romarski maši, popoldne pa so se udeležili lepe romarske procesije.

Samo Hubad v Salzburgu

Te dni je v Salzburgu gostovala zagrebška Opera z Verdijevim „Rigolettom“. Velika festivalska dvorana je bila nabit polna. „Salzburger Nachrichten“ zelo hvalijo dirigenta Sama Hubada in ga ocenjujejo kot najboljšega jugoslovanskega opernega dirigenta.

Tržaški umetniki v Milanu

V petek, 29. maja, je bila v galeriji „Montenapoleone“ otvorjena razstava „tržaških umetnikov“. Med njimi zavzema vidno mesto tudi Slovenec Lojze Spacal.

Dva razpisa „Mladinske knjige“

Založba Mladinska knjiga je razpisala ob 15. podelitvi Levstikovih nagrad enkratne izredne nagrade za leposlovna in poljudno-znanstvena dela za otroke ali mladino ter za ilustracije v knjigah za otroke ali za mladino.

Poleg tega je založba „Mladinska knjiga“ razpisala ob 15. podelitvi Levstikovih nagrad enkratne nagrade za diplomske naloge.

Rev. dr. Ivan Mikula,

ki poleg patrov Bernarda, Bazilija in Odila deluje v dušnem pastirstvu med Slovenci v Avstraliji, se je po dvajsetmesečnem obisku domačih krajev na Koroškem dne 16. marca vrnil v Avstralijo. Rokaji v pristaniškem mestu Perth v Avstraliji so mu priredili lep sprejem. Vesel in srečen je bil, „da je prišel znova domov“, kajti tudi v Avstraliji imajo enak pregovor kot mi Slovenci: „Home, sweet home“ (izg. hom, svit hom), t. j. „Ljubu doma, kdor ga ima“.

Napoleonove Ilirske province

Ob stopetdesetletnici razpada Ilirskih provinc, Napoleonove državne tvorbe, je Narodni muzej v Ljubljani pripravil pomembno zgodovinsko razstavo, politično in kulturno zgodovinsko podoba časa dogodkov in ljudi.

Slovenske šole v Kanadi

Obe slovenski sobotni in nedeljski šoli Marije Pomagaj in Brezmadežne v Torontu imata v šolskem letu 1963-64 vpisanih 292 učencev. Razen slovenskih šol v Torontu delujejo slovenski šolski tečaji še v naslednjih slovenskih naselbinah v Kanadi: Montrealu, Sudburyju, Burlingtonu, Hamiltonu, Winnipegu in Londonu.

Novomašnik ameriških Slovencev

Dne 23. maja je bil posvečen v Clevelandu, v ameriških Združenih državah, rojak Artur Danijel Zanutič. Naslednji dan je imel novo mašo, pri kateri mu je slovensko pridigal č. g. dr. Anton Kovačič, angleško pa msgr. Alojzij Baznik. — Novomašnik je bil rojen v mestu Videm (Udine) v Furlaniji, doma pa je iz Mernika, kraja pod Italijo, tik ob jugoslovansko-italijanski meji, kjer se začneja Slovenska Benečija in končuje Goriška. V Združene države je prišel s svojimi starši leta 1951.

volit, medtem ko v manjših obratih, kjer ima Ljudska stranka več pristašev, večkrat podjetniki volilnih seznamov sploh ne izpolnijo in tudi zavest volilne dolžnosti je pri takih delojemalcih dosti manjša.

Zato je OeVP že pred dobrim letom predložila osnutek izpremembe volilnega reda v Delavske zbornice, kateri med drugim predvideva tudi uvedbo uradne glasovnice. Pred nekaj meseci je tudi FPOe stavila podoben predlog. Vendar pa socialno ministrstvo pod vodstvom socialista Prokscha ni vzelo v pretres niti enega niti drugega in bodo torej te volitve potekale po dosedanjih predpisih.

Nezmotljivost primitivnih ljudstev

V Keniji (Afrika) živi narod Digo, ki je nezmotljiv v tem, če je kdo lagal. — Črnski čarovnik razkrije tatu.

Zamislimo si ekspedicijo: nekaj Evropejcev in več črnskih nosačev. Zgodi se, da naenkrat eden od čnčev odkrije, da mu je nekdo ukradel ves prihranjeni denar. Takoj se uvede preiskava. Vodja ekspedicije poizkuša na vse načine, da bi odkril tatu, a brez uspeha. Poti noče nadaljevati, ker je pač prvi pogoj za uspešnost potovanja v poštenju članov ekspedicije. Iz velike zadrege ga reši domačin, ki mu pove, da v bližnji vasi živi neki znani mgamga, čarovnik, ki je dober zdravnik, poleg tega pa tudi v preizkušnji z ognjem neprekosljiv. Domačin navdušeno pripoveduje, kako mgamga osumljenca običajno prime za levo roko (levo, ker je ta na strani srca) in nanjo trlikrat pritisne konico razžarjenega železa. Roka nedolžnega ostane nedotaknjena, krivec pa se hudo opeče. Ko nato vsi vidijo njegovo rano, mora svojo krivdo priznati in nato sprejeti zaslužen kaznen.

Vodja ekspedicije sprejme predlog, za tem pa črnce vpraša če so pripravljene prestati preizkušnjo.

Vsi, med njimi tudi še neznani krivec, privolijo, nakar se nekdo napoti k mgamgi, da se z njim dogovori za obisk.

Čarovnik mgamga razkrije tatu

Ze naslednje jutro navsezgodaj čaka v taboru suhljat mož z majhnim dečkom, ki mu nosi opremo. To je težko pričakovani mgamga. Povsem se zaveda važnosti svoje naloge zato ne izgublja časa s pozdravljanjem, pač pa takoj še enkrat vpraša črnce, če so pripravljene prestati preizkušnjo, nakar se loti dela. Njegov mali asistent mu je medtem z ogljem in nekaj malimi kosi lesa že zanetil ogenj, tako da zdaj lahko kar vtakne v plamene približno 18 centimetrov dolg kos železa. Počaka, da postane rdeče barve, nato pa z drugim, manjšim železom odstrani umazanijo z orodja in si namaže levo dlan z neko posebno tekočino, ki jo vedno nosi s sabo. „To je dawa prednikov, ki nezmotljivo odkrije krivca“, razlaga, v tem ko si polaga žarečo konico na lastno roko, da tako dokaže prisotnost, kako je on sam nedolžen, kakor tudi da nima namena slepariti. Potem pride na vrsto okradeni, ki mora priseči na lastnega boga in vse, kar mu je najdražjega, da ni na noben način vpleten v tatvino. Če govori resnico, naj Alah prepreči temu bleščečemu železu, da mu sežge meso, nasprotno pa naj mu ga sežge, če laže. Nato mu mgamga brez besed namaže levo dlan z davo in pritisne nanjo žareče železo. Isto prisego morajo nato ponoviti še vsi ostali, v tem ko jim mgamga vsakokrat obenem tudi pritisne žareče železo na roko. Zdaj je polovico dela opravljenega, najvažnejši pa čarovnika še čaka.

NASKOK NA VRHOVE

Pod tem naslovom je največji buenosaireski dnevnik „La Nación“, časopis, katerega nedeljska naklada znaša pol milijona naklade, prinesel celostransko prilogo („Piquetas contra las cumbres“). Pa vse to bi ne bilo zanimivo, če ne bi v članku in pod velikanskimi fotografijami bilo govora... o slovenskih alpinistih oz. kakor pravijo v deželi Andov, o slovenskih „andinistih“.

Slovenci ljubimo gore in naše gornštvo je znak naše ljubezni do lepote, do samote, pa tudi do borbe. Tradicija slovenskega alpinizma je stara in ni čudno, da so kot alpinisti zasloveli Slovenci tudi po deželah Amerike.

Velika priloga argentinskega časopisa (26. IV. 1964) nam s fotografijami, zemljevidi ter člankom prikazuje podrobnosti tega drznega spopada z raznimi še nepremaganimi vrhovi južnega patagonskega ledu, zlasti z vulkanom Lautaro, najbolj severnim še delujočim vulkanom na polobli.

To je ozemlje, posejano z nevarnimi gorami kakor so Fritz Roy, Cerro Torre (kjer se je ubil slavni avstrijski plezalec Toni Egger), Pier Giorgio (gora, ki sta jo lani, po neuspešnih ekspedicijah, ki so trideset let zaman napadale beli vrh, premagala slovenska študenta brata Jurij in Peter Skvarča).

Vulkan Lautaro je vznemirjal stare in mlade plezavce, dokler se ni spravila nanj, kakor piše časopis „slovensko-argentinska

Trilje mehurji na rokah: oni z večjimi je glavni krivec, ostala dva pa udeleženca

Še vedno na tleh čepeči mgamga ukaže namreč naj mu zdaj vsi, ki so se podvrgli preizkusu, pokažejo roke, nakar jih ta začne skrbno tipati in pregledovati. Medtem ko to dela, jih gleda naravnost v oči, vendar pa je vsem jasno, da je v veliki zadregi. Končno porine v stran vse roke, razen treh, in se dokončno obrne k tem trem. Ne zme-ni se za odpor osumljencev, ki se delajo užaljene, pač pa skoči pokonci in z nepričakovano odločnostjo zahteva, naj mu takoj povedo, kje je skrit denar. Znaša se predvsem nad enim, pa se mu zato ostala dva skušata izmuzniti, a mgamga ju ustavi in obdolži, da sta tudi onadva po krivem prisegla. Sedaj si lahko vsakdo ogleda roke treh krivcev, ki so se na njih pojavili veliki mehurji, a na roki enega od teh še prav

Začetek nove gledališke sezone v Celovcu

Upravnik celovškega Mestnega gledališča Böhm je v sredo, 3. maja, na tiskovni konferenci novinarjem govoril o prihodnji gledališki sezoni za 1964/65.

Tako bodo pričeli v komornem gledališču že 11. septembra z veseligr „Vater darf's nicht wissen“ (Oče ne sme vedeti), medtem ko se bo v mestnem gledališču pričela sezona 1. oktobra s Shakespearovim „Kraljem Learom“. 3. oktobra pa bodo uprizorili Mozartovo opero „Čarobno piščal“ (Die Zauberflöte) z gostom, slavnim slovenskim tenorjem Antonom Dermoto iz dunajske državne Opere.

Isti večer bodo tudi slovesno predali prenovljeno Mestno gledališče svojemu imenu. 8. oktobra bodo uprizorili Ziehrerjevo opereto „Die Landstreicher“ (Potepuhi);

Arheološka najdba v rimskem predmestju

Srečanje po 18 stoletjih

V Rimu so imeli nedavno nevsakdanjo tiskovno konferenco na pobudo instituta za sodno medicino rimske univerze. Tema konference: ugotavljanje vzroka smrti 8-letne deklice, ki je umrla pred osemnajstimi stoletji in katere truplo je mumificirano in pokrito z belim prtom ležalo na mizi za sečiranje v anatomskem oddelku univerzitetnega inštituta.

Prvo vprašanje, ki so ga postavili novinarji, se je glasilo: „Zakaj je mumija v inštitutu za sodno medicino, in ne v arheološki ustanovi?“ Odgovorili so jim, da italijanski zakon predpisuje, da vsako truplo, ki ga najdejo, najprej predajo institutu za sodno medicino, da bi ugotovili vzrok smrti. Tako je tudi ta mumija iz antičnih rim-

posebno veliki. Roke ostalih dveh, ki se jih je dotaknilo razžarjeno železo, pa zdaleč nimajo takih opeklin. Zdaj je tudi vsem jasno, zakaj se je prej mgamga tako obotavljal. Ko se je znašel kar pred tremi opeklinami, ni mogel razumeti, kaj bi to utegnilo pomeniti. Potem se mu je končno zasvetilo, da največji mehur brčkone označuje glavnega krivca, manjši mehurji pa tiste, ki so mu pri kraji pomagali.

Pod čedalje močnejšim pritiskom mgamge pa črnec, ki ima najhujšo opekline, končno prizna tatvino in potegne iz skrivališča ukradeni denar. Zadeva je sedaj skoraj zaključena, skoraj, pravimo, zakaj plačati je še treba mgamgo. Honorar znaša za vsako roko po en šiling; všteti seveda, tudi njegovo.

Na prvi pogled se zdi to neverjetno, da bi mogel primitiven čarovnik poznati to, kar dames z najmodernejšimi pripomočki nismo še dosegli — nezmotljiv način, ki nam pove, če je kdo lagal.

Vendar psihologi, strokovnjaki pravijo, da je treba to dejstvo iskati v avtosugestiji, a tudi to še ni dokončno raziskano.

9. oktobra pa bo v komornem gledališču „Zeit des Schuldlosen“ (Čas nedolžnih).

V novi sezoni ne bodo več premiere v petek, ampak v četrtek.

Vodstvo gledališča bo gledalo tudi na to, da bo čim več ženskih moči gostovalo pri nas, kar bo dvignilo kvaliteto predstav.

Sicer pa najdete vsa imena umetnikov v gledališkem časopisu „Kurier“.

Kakšne so bile zmogljivosti gledališča v pretekli sezoni? Bilo je 364 predstav s 147.005 obiskovalcev. Bilo je potrebno ogromno idealizma in truda vodstva in umetnikov gledališča, da so dosegli tak uspeh.

Zato moramo izreči vsem v gledališču sodelujočim največjo zahvalo, je izjavil na kraju upravnik gledališča Böhm.

skih časov prišla v dvorano za seciranje, ki je sedaj polna vonja po rastlinskih in smolnatih snoveh, ki so skoraj neverjetno ohranile telo deklice.

Na vprašanja novinarjev sta odgovarjala direktor instituta profesor Gerin in profesor anatomije in patologije Carella.

8-letna deklica s črnimi lasmi

Deklica je bila stara osem let, imela je črne lase in je merila v višino 120 centimetrov. V ničemer se ni razlikovala od današnjih enako starih deklic. Ekpa profesorjev in asistentov je pregledala truplo po vseh pravilih in si pri tem prizadevala, da bi dragoceno odkritje čimmanj poškodovala. Mumificirali so ga v Egiptu okoli leta 150 po Kristusu. Mala Rimljanka je izvirala verjetno iz družine katkega rimskega vojskovodje ali visokega funkcionarja na bližnjem vzhodu.

„Mumijo smo pregledali z istimi občutki, kot jih imamo, kadar pregledujemo katerega koli drugega mrtlička“, je izjavil doktor Gerin. Deklica je bila popolnoma gola, samo spodnji del rok je bil zavrt v platne bombazašto obvezo. Med poviho so našli črno snov, ki ima izredno močan vonj. Doktor Gerin je dejal, da je mumija tako dobro ohranjena, da bi lahko naredil celo njene prstne odtise. Deklica je umrla naravne smrti. Zdravniki izključujejo vsako drugo možnost, kajti truplo ne kaže nobenih znakov poškodb.

Točno so ugotovili tudi čas smrti: druga polovica drugega stoletja, med vlado imperatorja Antonija Pija in Marka Avrelija. To so znanstveniki odkrili po predmetih, ki so jih našli v sarkofagu in po reliefih na njem. Ko bodo znanstveniki končali svoja raziskovanja, bodo mumijo razstavili v stekleni rakvi v rimskem muzeju Terme.

To je druga mumija, ki so jo našli v Evropi. Leta 1885 so prav tako v Rimu, v antični vili Apia, izkopali mumijo šestnajstletne deklice, ki so jo prenesli na Kapitol. Toda tedanji papež Inocenc III. je ukazal, da mumijo uničijo ker je med ljudmi zavladal pravi verski fanatizem.

ERNST WALDOW — UMRL

V starosti 70 let je umrl v Hamburgu znani gledališki in filmski igravec Ernst Waldow. Bil je učenec Maxa Reinhardta. V začetku svoje kariere je igral z mladim H. Albersom v helgolandskem Kurtheatru.

Kulturna izmenjava Koroška — Furlanija

Pred nedavnim so gostovali celovski umetniki v Vidmu, kjer so uprizorili „Die Jahreszeiten“ (Letni časi), J. Heydna.

Sedaj so vrnil italijanski gostje iz Vidma obisk pri nas z Donizettijevo opero „Lucia di Lammermoor“.

Naslovno vlogo je pela Jolanda Meneguzzo, pevka mednarodnega slovesa.

Vse ostale vloge so peli tudi italijanski umetniki, dočim sta bila zbor in orkester iz našega gledališča. Opero je dirigiral maestro Armando La Rosa Parodi.

Italijanski gostje so nastopili: 6., 7. in 10. junija v celovškem Mestnem gledališču, vsakokrat ob 19.30 uri.

Gostovanje je pokazalo, da so to res veliki umetniki, pevci in da je bilo občinstvo z njimi izredno zadovoljno. Vse predstave so bile razprodane.

Kratke vesti iz katoliškega sveta

● Učiteljska ruska revija „Učiteljskaja Gazeta“ z dne 17. marca 1964 poroča o tem zanimivem primeru. V začetku februarja letošnjega leta se je poročila učiteljica Minina. Druga učiteljica na isti šoli Penkina, ki je tudi tajnica strankine komunistične organizacije v provinci Pskovsk, je blagoslovila novoporočenca z ikono. Nato so vsi zasedli avtobus in se odpeljali v cerkev na poročno slovesnost. Aktivno so se udeležili obreda med drugim ravnatelj šole komunist Fedotov, strankin tajnik Fedotov in ves učiteljski zbor.

● V dneh od 19. do 22. maja so se zbrali v Innsbrucku na Tirolskem škofje iz Nemčije, Avstrije, Švice in Skandinavskih dežel. Na dnevnem redu sestanka je bila predvsem priprava na tretje zasedanje koncila. Sestanek je vodil monakovski nadškof kardinal Doepfner.

● V prisotnosti francoskega kardinala Feltina so nedavno darovali ob vznožju znamenitega Eifelovega stolpa v Parizu slovesno sveto mašo ob priložnosti 75-letnice tega stolpa. V teku obreda je imel kardinal Feltin poseben nagovor, v katerem je poudaril, da moramo biti harmonično in trdno povezani med seboj kot sestavni deli zgodovinskega stolpa, ki kljubuje vsem vetrovom in vsem viharjem.

● „Pravoslavje med Zenevo in Rimom“ je naslov 5. študijskega tedna o Vzhodni Cerkvi, ki se vrši od 20. do 24. maja v opatiji Niederaltaich v Nemčiji. Namen tedna, ki ga je organizirala ta benediktinska opatija je razpravljati o odnošajih med pravoslavno Cerkvijo, Rimom in protestantizmom. Na sestankih so govorili prior samostana iz Chevetognea v Belgiji, Egender, profesor Dimitrijevič iz Beograda in drugi.

● V Rimu so objavili navodilo papeške komisije za študij sv. pisma o zgodovinski resnici evangelijev. V listini je povedano, česa se morajo držati vsi katoliški razlagavci pri študiju in razlaganju evangeljskega besedila ter profesorji v bogoslovijah in podobnih zavodih, in vsi, ki pridigujejo ali se posvečajo širjenju poznanja svetopisemskih besedil.

● Škof iz mesta Lille, kardinal Liénart, je poudaril dinamični in misijonski duh, ki ga je sprožil drugi vatikanski cerkveni zbor. „Koncil ima dvojni namen“, je dejal kardinal: „namen usmeritve in prilagoditve.“ Prišlo je do pojava Cerkve, ki se giblje, ki je na poti, ki je misijonska. Pri-sostvujemo temu, kar je predvideval pokojni papež Janez XXIII., namreč novi zavesti, ki je lastna modernem času, namreč zavesti bistvenega poslanstva Cerkve, ki je evangelizacija vseh ljudi. Potreba prilagoditve modernim časom je bila torej vedno bolj jasna, in je utemeljena predvsem zaradi potrebe, da se Cerkve obrne k ločenim bratom in k novim narodom, ki so že pokristjanjeni, a šele sedaj prihajajo do popolne neodvisnosti in zrelosti in zavzemajo odločilno mesto tudi v življenju Cerkve.

Roman Rus

OBNOVLJENA CERKVENA SLIKA NA TRSATU

Na Trsatu pri Reki so spet namestili na oltar sv. Ane v tamkajšnji cerkvi sliko, katero je naslikal Tintoretto učenec Ferdinando de Pomis po naročilu kapitana Stefana della Rovere. Slika je izdelana v slogu ranega baroka in na njenem ozadju je razločiti tudi obraze družinskih članov Stefana della Rovere. Sliko so našli med restavriranjem oltarja in Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu jo je dala temeljito restavrirati, preden so jo ponovno namestili na oltar.

Iz delovanja Kluba slovenskih študentov na Dunaju

Slovenski študentje na Dunaju, ki so vključeni v KSS, so lahko pozdravili pretekli četrtek in petek v svoji sredi dva pomembna gosta.

V četrtek, dne 4. t. m., je predaval pisatelj Zorko Simčič iz Buenos Airesa o delovanju in življenjskih pogojih argentinskih Slovencev, o njihovih odnosih med seboj in do argentinske države. Bilo je prvič, da je predaval slovenskim študentom na Dunaju gost iz kake ameriške države. Dobro je namreč znano, da se je v Buenos Airesu razvilo po drugi svetovni vojni važno slovensko kulturno središče (Slovenska kulturna akcija) in prav iz tega razloga je pomembno, da so slovenski študentje na Dunaju zvedeli razne podrobnosti o trudopolnem in pohvalno vrednem narodnem in kulturnem delovanju slovenskih izseljencev v Argentini.

V petek, dne 5. t. m., pa je predaval v klubu član uredništva uglednega dunajskega dnevnika „Die Presse“ dr. Felix Gamillscheg, ki je objavil v imenovanem listu dne 4. aprila t. l. članek o koroških Slovencih pod naslovom „Keine Irredenta an der Kärntner Grenze. Was kostet die Großzügigkeit gegenüber den Wünschen der slovenischen Minderheit“. V tem članku se je opredelil v glavnem pozitivno za koroške Slovence in njihove želje. V klubskem krogu je govoril o temi „Minderheitenpolitik“. Po predavanju se je razvila zanimiva diskusija.

V petek, dne 12. t. m., bo predaval v KSS dr. Erich Körner o temi „Die österreichische Liga für Menschenrechte und ihre Bedeutung für den Minoritätenschutz“ (dr. Körner je govoril v klubskem krogu že pred enim letom in se zavzemal predvsem v člankih, objavljenih v mesečniku „Die österreichische Nation“ za pravice koroških Slovencev).

V četrtek, dne 18. t. m. bo predaval dr. Albert Massiczek o temi „Die Nation Österreich“.

Prepričani smo o važnosti stikov slovenskih študentov z raznimi predstavniki nemško govoreče avstrijske javnosti in lahko rečemo, da hodi KSS v tej smeri po edini pravi in pametni poti.

Za zaključek leta bo priredil klub v petek, dne 26. t. m., družabni večer.

KOTMARA VES (Poroka)

Koroška narodna pesem poje: „V Šmihelu eno kajzico imam, pa kaj nuca, ko sem notri koj sam...“ Tako si je mislil in pel ženin Rudolf Michor: Na Muškavi eno kajzico imam, pa kaj nuca, ko sem notri koj sam.“ Pa ne samo kajzico ima, temveč čisto novo vilo. Pa kaj pomaga novodobno stanovanje in avto povrh, če je človek koj sam.

Tako je začel zahajati v Čahorške rute ter pihati na srce Katici Wašnik, da bi se ga usmilila in rešila samote. Katica se ni dala dolgo prositi in je rekla preteklo nedeljo pred poročnim oltarjem: „Rudi, tvoja sem, ti pa moj!“ G. župnik je pa dal svoj blagoslov zraven in farni pevci so ji zapeli v slovo, kajti tako se spodobi, zakaj Katica je bila cerkvena pevka in članica farne mladine.

Veselo ženitovanje je bilo v novi gostilni na Muškavi. Katoli in možu Rudiju želimo mnogo sreče in veselja za skupno življenjsko pot!

DJEKSE

(Brežnikova mati umrla)

Ze ime „Brežnik“ pove, da mora biti kmetija v bregu. Tu je pred 21 leti umrl Brežnikov oče Valentin Lobnik. Bil je šele 55 let star. Poročil se je šele s 40 leti in sicer v predpustu leta 1929. Kot nevesto je pripeljal na dom k Brežniku 25-letno Apolonijo Opresnik iz ugledne Pohojčnikove hiše. A komaj 14 let sta živela v srečnem zakoncu, ko je Brežnikov oče med drugo svetovno vojno umrl. Težko breme gospodarskih skrbi je zdaj padlo na ramena mlade vdove. Skrbi in dela je imela čez glavo. Začela je bolehati, a zdržala je.

Sedaj je v 61 leti umrla. Nad 10 let je kljubovala težki sladkorni bolezni. Nazadnje je tudi srce odpovedalo. Nobeno čudo pri tolikem trudu in naporu!

Bila je lepo pripravljena na smrt. Zdaj si bo spočila na z obrambnim zidom zavarovanem pokopališču na Djekšah.

Pogreb je bil veličasten.

Počivaj v miru. Zalujočim naše sožalje!



Pri nas na Koroškem

Zamejski mladinski tabor 1964

Srečanje zamejske mladine v Ukvah leta 1961 je bila prva pobuda, da se vsako leto organizirajo mladinski tabori, kajti v zaključnih mislih srečanja pravi sledeče: „Ta mladina bo imela vsako leto „MLADINSKI TABOR“ v velikem obsegu. Po možnosti naj bo kraj tabora zdaj v tej, zdaj v drugi pokrajini.“

Pred dvema letoma končno se je slovenska mladina iz vseh treh zamejskih pokrajin, iz Trsta, Gorice in Koroške zbrala na 1. zamejskem mladinskem taboru v Gorici. Doživeli smo, da ima mladina, ki se je zbirala tam končno le iste cilje in da jih srečavajo na tej poti tudi skupne težave. In ideal te mladine niso le dobički in denar, kot je danes to pri mnogih navada, temveč njih glavni cilj je boriti se z navdušenjem, kot je to samo last mladine, za to plemenite cilje, kot so: mati, domovina, Bog! In zaradi tega smo prepričani, da mladina, prepojena s takšnimi ideali, ne sme delovati le sama zase, ampak da so potrebna predvsem vsakoletna skupna srečanja.

Ta srečanja imenujemo mi tabor. Izbrali smo si to ime za naša srečanja zaradi tega, ker vsak od nas razume pod imenom „taboriti“ prijetno, družabno sproščenost in to naj končno z našimi srečanji tudi dosežemo. S tem v zvezi pa nekateri nam dobro znani koroški krogi na noben način nčajo razumeti, da naša srečanja ne služijo v demonstracijo moči, kot so to morda navajeni od svojih prirediteljev, marveč da so ti naši skupni shodi namenjeni le prijateljski vezi mladine preko kakršnihkoli meja. Kljub temu pa se nekateri že zgražajo nad to rečjo, kajti ne morejo si predstavljati, da bi moglo naše srečanje služiti dobrim namenom. Imejmo si pa v zvezi s tem pred očmi pregovor, ki pravi, da je slab ta, ki slabo o drugem misli, in znali bomo tudi v bodoče pravilno soditi o napadih naših sovražnikov.

Okvir programa za Zamejski mladinski tabor, ki bo od 10. do 12. julija t. l. bo sledeči:

Športne prireditve, ki bodo nekako v začetku tabora, nam bodo pokazale, kako važ-

no je, da ima vsak mladinec zdravega duha v zdravem telesu (= mens sana in corpore sano — Juvenal, rimski pesnik).

Ne bomo pa samo ostali v Celovcu, kjer bo večji del prireditev, temveč na izletu v Velikovec — Kazaze — Pliberk ter v Smihel pri Pliberku si bomo ogledali del naše prelepe Koroške, ki je bila zibelka slovenstva. Vsak, ki je že bil na mladinskih srečanjih, bo vedel, da si tabora brez taborne ognja sploh ne moremo misliti. Slovesno si bomo zakurili kres na Sv. Katarini pri Smihelu.

Ker je letos tudi 550-letnica zadnjega ustoličenja karantanskih vojvod v slovenskem jeziku, bo del tabora posvečen tudi temu dogodku. Prvič se ga bomo spomnili v nedeljo jutraj, ko bo vsa mladina romana Gospa Sveti, da bi si izprosila božjo milost za svoje delo za narod in kjer bo prosila Boga za boljše sporazumevanje narodov med seboj.

Nedeljska proslava v Delavski zbornici v Celovcu pa naj bi bila višek tabora. Našim rojakom iz vse Koroške se bo predstavila mladina: koroška, tržaška in goriška. Na sporedu bo: petje, dramski prizori in folklora. Zvečer pa bo naša mladina imela zabavno in veselo snidenje.

Draga prijateljica! Dragi prijatelj! Udeležiti se tudi ti našega mladinskega tabora, če ti je le na kakršen koli način mogoče. Pozanimaj se o tej stvari pri Krščanski kulturni zvezi v Celovcu, Viktringer Ring 26 in se čimprej prijavi!

Če se ne moreš udeležiti celotnega mladinskega tabora, te pa vabimo k sobotnemu kresu v Smihelu, na nedeljsko božjo pot h Gospa Sveti in prav posebno k PROSLAVI 550-letnice USTOLIČENJA v nedeljo, dne 12. 7. popoldne!

Še enkrat te vabimo, da se udeležiš Zamejskega mladinskega tabora ali vsaj omenjenih proslav in da se tudi ti smatraš odgovornega, da se bo zbralo čimveč mladine in da z dobro voljo in lepim zgledom pomagaš k uspehu.

KOROŠKA DIJASKA ZVEZA

Slovensko kulturno društvo v Celovcu

priredi v sredo, 17. junija 1964, ob pol 8. uri zvečer v Mohorjevem domu v Celovcu, Viktringer Ring 26

PROSVETNI VEČER

pod naslovom:

„Z maturanti skozi Jugoslavijo“. — II. del.

Poljudno predavanje s slikami. Po predavanju družaben razgovor in prijetno razvedrilo ob domači pesmi.

K obilni udeležbi vabi odbor.

SELE (Železni ptiči)

Selska gorska dolina je na vasi ob cerkvi najširša. Jeseni in spomladi stoji tam na Husovem travniku voda, malo jezerce. Žabe so tam doma žabe in se oglašajo s svojim regljanjem. Pozimi se na ledu zabavajo moški s kegljanjem. Zdaj je zemljišče suho in naši mladi športniki tam bijejo žogo in celo nogometne tekme se tam vršijo. V petek, 5. junija, pa je kraj služil za letalsko pristanišče. Dva vojaška helikopterja sta trikrat pristala, po dva vojaka z opremo sta vstopila in že ju je letalo odneslo v Celovec. Seveda je močno brenenje in pristajanje privabilo mnogo radovednežev, otrok in odraslih.

(Materinska proslava)

Štiri tedne po splošnem materinskem dnevu smo v nedeljo, 7. junija, še posebej počastili matere na prireditvi v farnem domu. Da so take farne prireditve zelo priljubljene, je dokazalo splošno zanimanje in dober obisk.

Pa tudi nikomur ni bilo žal, da se je proslave udeležil, kajti naši mali in večji otroci so v pestrem sporedu pokazali s petjem

in deklamiranjem, kako njihova srca čuti-jo z materami in očeti. Ljubko so nastopile štiri žive rožice v barvastih krojih. Mnogo dobre volje sta prinesla v vrste občinstva prizorček s petjem „Ovčke in volk“ in nastop mladih vojakov s papirnatimi čakami na glavi in lesenimi puškami na ramah. V prizoru „Materina ljubezen dela čudeže“ pa so večji šolarji dokazali, da obetajo biti dober igravski naraščaj.

Znano ganljivo zgodbo o Genovefi pa so nam kot višek prireditve predložili naši igravci. Tako je bilo dosti smeha, pa tudi nemalo solz. Zadovoljni gledavci so zato radi prostovoljno prispevali za novo cerkev nad tisoč šilingov.

ZELINJE

Z enomesečno zamudo moramo tudi bravcem našega lista poročati o veselem dogodku, da sta nastopila skupno pot skozi življenje naš znani pevec in pevovodja Folteja Kassl, pd. Kuhling v Striholcih, z nevesto Anico Kopajnik doma iz St. Petra na Vašinjah. Slovesnost poroke je bila v farni cerkvi v St. Petru. Č. g. Poldeja Kassl brat ženina je daroval poročno sv. mašo in opravil poročne obrede. Slavnost so oklepali svojemu sopevcu s petjem, cerkveni pevci iz

Želinj. Na veselo svatbo nas je odlični par povabil v bližnjo gostilno, kjer so bile poleg St. Petra zastopane cele Striholce in bližnja okolica, da izkažejo čast novoporočencema. Poleg drugih je nazdravil ženin in nevesti tudi tajnik „Zveze pevskih društev“ č. g. Tomaž Holmar, ki nam je ženina predstavil kot vnetega, požrtvovalnega pevca, ter srčno dobrega in prijaznega človeka. Kakor je slišati, dičijo iste lepe lastnosti tudi nevesto in je zato upanje na srečen zakon tem večje, ker je znano, da oba izhajata iz globoko vernih družin.

Slavljenčema želimo na poti skozi življenje obilo božjega blagoslova, in upamo da se bo nevesta kmalu udomačila pri nas.

BILI SMO V LIBUČAH

Ker nam Libučani nič ne povedo, kako so sprejeli, doživeli in razumeli „Kaplana Klemena“, se bomo pač mi iz „Spodnjega kraja“ župnije oglasili s par besedami. Saj smo bili v Libučah v Marinovi dvorani ono nedeljo, ko so Šmihelčani predstavili velikušno odpravo in veličino ljubezni do bližnjega — „življenjsko daritev“ študenta — pozneje kaplana Klemena.

Tako smo jo razumeli in doživeli mi in upamo, z nami vred vsi plemeniti, modri ljudje v dvorani.

Čutili pa smo, da mladina resnim predstavam še ni dozorela. Razplet dejanj na odru in ves potek igre so motili napol glasni razgovori in opazke mladih gledalcev in neumestni smeh pri tragičnih in ganljivih prizorih. Toda upamo, da se bodo naši mladi gledalci naučili, kako o pravem času se uporabljati smeh in molk — privatni razgovori pa med odmori.

Da so šmihelski igralci v svojih vlogah zaslužili vse priznanje, pa nam niti ni treba poudarjati, saj se je pohvala o igri „Kaplana Klemena“ in o igralcih iz Šmihela čula že od nastopov drugod.

Šmihelčani, lepa hvala vam za lepi kulturni užitek.

VOGRČE (Požar)

Tega pa res ni nihče pričakoval. Mislili smo, da bo sedaj mir pred ognjem, ko je prejšnja leta prevečkrat prišel v našo vas in smo mu še zagrozili z novim gasilskim domom, pa se je le zopet kot tat prikradel v Vogrče, v sredo, 3. junija. Sredi popoldneva, prav ob največji vročini, ko so bili skoro vsi ljudje na polju.

Lotil se je Rogačevega hleva, kjer gospodari Hanzej Sadjak. On je delal blizu Klopinskega jezera, žena in otroci so bili na polju. Ko so sosedje ogenj opazili, je že tako zdijval, da so le še komaj rešili živino, vse drugo, kar je bilo nad hlevom in v skednju, je postalo plen požrešnega ognja. Letošnjega sena še ni bilo veliko, pač pa še velika zaloga lanskega.

Ob strašni vročini je že začnela goriti hiša, pa so jo požrtvovalni sosedje in požarna bramba še mogli pogasiti. Nevarnost je grozila tudi Rogačevi hišici, kjer leži že dolgo Rogačev oče bolan, pa so ga sosedje prenesli drugam. Sreča je bila vsaj ta, da prav tedaj ni bilo vetra, če bi pa bil tak veter kot nekaj ur preje, bi gotovo še obe hiši zgoreli in verjetno še pri sosedih.

Poleg domačih gasilcev pa so sodelovali tudi gasilci iz bližnjega Pliberka ter Libuč. Toda požarne brambe so navezane na vodo. Prav zaradi tega bi lahko nastala še večja nesreča, ker je vode premalo, ker vsa spodnja vas nima primerne vodnega rezervoarja. Zato se je ob tej pomanjkljivosti tembolj zahvaliti požrtvovalnosti gasilcev in sosedov, da so še toliko rešili.

Ob takem požaru vse seveda najbolj zanima, kako je moglo priti do požara. Vseh ugibanj in razlag in negotovosti je bilo konec prihodnji dan, ko je uradni tajne policije izvele od malega sedemletnega Rogačevega Hanzeja, da je on zažgal. V otroški neumnosti in nepredvidnosti se je igral, tam nekaj „pekel“ in ko je začelo goriti, je oženj „podušil“ in šel mirno na polje. Prav tam je žaganje, to pa je tlelo naprej, dokler se ni vžgalo seno.

Vogrška požarna bramba je pred krakim dobila nov avto požarne brambe: „Taunus“. Ta naj hitro prepelje motorno brizgalno, razno orodje in gasilce na kraj požara. Tak avto spada seveda v naš novi gasilni dom, tako smo sedaj res moderno opremljeni. Sedaj je prvokrat prišel v akcijo. Pa bi bili veseli, da bi ne prišel prevečkrat, ampak bi počival in ognju strah vzbujal. Taki slučaji pa nas opominjajo, da pred nesrečo nikoli in nihče ni varen. Če pa koga doleti, naj mu pa radi vsi vaščani pomagajo.

Pri nas na Koroškem

ST. JANZ V ROŽU (Smrt kosi)

V letošnjem letu se božja poslanka smrt kar pogosto oglašala v naši fari. Ko je okrog Velike noči pobrala dolgoletna trpina Mihovčev Nežo in njenega brata Hanza, je par tednov pozneje po kratki bolezni umrla Aužijeva mati, **Ana Plautz**, v Podsinji vasi.

Sredi maja pa smo pokopali **Slemencovo Katrijo**. Že nekaj let je vedno bolj slabela ter končno vsa telesno izčrpana v svojem 85. letu starosti umrla. Tako je končal znani Slemcov rod, ki je veljal za enega najbolj versko in narodno zavednega v vsem Rožu. Čeprav je rajna Katri bila navezana le bolj na dom in kmečko delo, dočim sta bili sestrji Mojci in Nani vse bolj v službi verskega in narodnega dela v fari, je bila tudi pokojna članica raznih verskih družb in je zlasti s svojim življenjem dajala lep vzgled. Dobri Bog ji naj poplača njeno zvesto službo Njemu in Slemčevi hiši, v kateri so vsi potrebni, brezdomni in lačni vedno našli dobrohotno zatočišče.

Konec meseca maja pa je umrl **Franci Gabriel** iz znane Tišlarjeve družine. Pokojni Franci je bil brat Mihaela, gospodarja na Tišlarjevi domačiji in je bil mizarski mojster, a zaradi težke poškodbe na roki svojega poklica ni mogel izvrševati. Že nekaj let je bolehal, a zadnji mesec je začel resno hirati. Pokopali smo ga ob veliki udeležbi 27. maja. Od njega so se poslovili med drugimi tudi domači pevci, s katerimi je pokojni skozil dolga desetletja vneto sodeloval v moškem pevskem zboru. Pa tudi sicer je bil pokojni Franci zelo vnet za prosvetno delo. Naj počiva v miru ob svoji dobri materi, ki je komaj pred enim letom v visoki starosti zapustila svoje drage.

ZVABEK

V vsaki številki gledam, kdaj bo kaj iz Zvabeka. Pa ni nič, kakor da Zvabeka ni na svetu. Bom pa jaz povedal, da še živimo. Če bi še živeli č. g. Zupan, bi gotovo kaj o nas napisali.

Prav zdaj je namreč pol leta, odkar so umrli naš g. župnik, ki smo jih res radi imeli, saj so bili tako očetovski do nas. Morali so pa tudi marsikaj pretrpeti od nekaterih faranov, da so prezgodaj odšli od nas. Našo faro so začasno prevzeli g. provizor iz Vogrč, Vinko Zaletel. Saj nam potrebujejo, kar morejo, da se kar čudimo, da ob svojem velikem delu tolikokrat pridejo k nam in poskrbijo za vse. Če pa ob kakem velikem prazniku ne morejo sami priti, pa pridejo g. kaplan iz Pliberka.

Hvaležni smo, da je še tako poskrbljeno za nas, toda še raje bi imeli prav svojega župnika, da bi bil vedno med nami. To že vemo, da je bila fara razpisana, toda nič ne vemo, kdo jo bo dobil. Radovedni smo, ugibamo, nekateri že imena povedo. Upamo, da bomo poleti že prišli do svojega gosпода.

V adventu smo imeli sv. misijon, ki so ga pripravili še rajni g. župnik. Vodili so ga č. g. Jakob Kolarič iz St. Jakoba, ki so poklicni misijonar. V začetku so se malo kregali, na koncu pa so bili kar zadovoljni z nami, ker smo se v takem številu zbirali v cerkvi, četudi je bil zelo hud mraz.

Da nismo bili preveč zapuščeni, so poskrbeli g. provizor, da smo imeli večkrat igre v farni dvorani. Rajni g. župnik so nam napravili tako dvorano, da smo nanjo ponosni, da ima le malo fara na Koroškem tako farno dvorano. Smihelsko katoliško prosvetno društvo je dvakrat prišlo k nam: s Finžgarjevo igro: „Razvalina življenja“ in z Mauserjevo igro: „Kaplan Klemen“. Sentjakobčani iz Roža so gostovali s spevoigro: „Mala pevka“, vogrška farna mladina pa z veseloiigro „Jurček“. Škoda le, da naše domače društvo ne spravi nobene igre skupaj. G. provizor pa so tudi imeli predavanja z barvnimi slikami in nas seznanili s

Sveto deželo, Rimom, vatikanskim koncilom in nam pokazali verske in vzgojne filmske povesti.

Zadnjo nedeljo smo imeli farno slovesnost prvega sv. obhajila. Stirinajst otrok je šlo v spremstvu staršev v lepo okrašeno cerkev, za katere lepoto se sedaj trudi Jakej. Bilo je v cerkvi tako prisrčno in tako ganljivo, da je še nas stare zagrabilo. Da bi le lepe besede staršem in nam vsem obrodile sad! Ob tej priliki je prišel zopet malo na pomoč g. provizorju, pa tudi k nam na obisk č. g. Janez Rovani. Bil je dve leti v Zvabeku še tedaj, ko so g. Uranšek živeli. Zelo smo jih imeli radi in zato smo se zopet enkrat z njimi mnogo pogovorili in nasmejali. Le še večkrat naj pridejo, saj v župnišču še vedno živi stara gostoljubnost, da vsakemu gostu radi postrežejo, mi smo pa tudi veseli takih ljudi, ki imajo srce za nas.

ŠTRIHOLCE

Kdor že dalje časa ni bil na naši vasi, mu svetujemo, da nas kmalu obišče, sicer obstaja nevarnost, da se v njej ne bo več znašel. Pa kako to, boste vprašali. Potrpajte!

Od prvega marca naprej je naša vas eno samo gradbišče. Takrat so namreč prišli delavci velikovškega podjetja za gradnjo hudoornikov in se spravili z bagerji in goseničarji nad naš tako pohlevno skozi vas zvijajoči se potok, da mu napravijo novo strugo. Z deli so pravzaprav pričeli že leta 1962, a so jih morali prekiniti, ker je zmanjkalo denarja, ki ga dajejo na razpolago država, dežela, občina in seveda vaščani v

letnih obrokih. Da bi bila regulacija našega potoka silno potrebna, je bilo nam Striholčanom znano že zdavnaj. Sele znana huda nevihta s točo in poplavam večjega obsega leta 1961. je zganila tudi pristojne kroge, ki so končno uvideli potrebo po čimprejšnji pomoči. Tako smemo danes naznaniti veselo vest, da so dela skozi vas končana in teče voda ukročena v globoki, s kamenjem obzidani strugi. Samo zadnji del pred izlivom v dješki potok čaka še na naslednji denarni obrok.

Poleg združitve zemljišč, ki jo je izvedla v zadnjih letih agrarna okrajna oblast, je bila regulacija našega potoka podvig, ki je vtisnila naši vasi svoj pečat za nadaljnja deset- oziroma stoletja.

ST. JAKOB V ROŽU (Poroka)

Biličev Hanzej je že zmeraj pridno delal v svoji delavnici. Njegova obrt pač zahteva veliko skrb in veliko dela. Vsakokrat kadar mu je žebelj padel na tla, ga je moral sam pobrati. Včasih se je smejal, včasih pa je zdihoval: „Ko bi imel vsaj kakega pomočnika.“

Ko je pa v vigradi veselo sonce pogledalo skozi okno in lepo njega pozdravljalo in so žebli še vedno padali na tla, je veselo zavriskal in zapel: „Jaz sem si pa nekaj zmisli, zmisli!“ — nočem pomočnika, ampak izbral si bom pomočnico, oženil se bom!“ — „in naredil bom ta špas.“

Zato je imel poleg svojih obrtnih poti rad zmeraj svoje postaje: Bilič — Velika ves — Rožek — in zopet Velika ves, in pozno zopet Bilič. Vsi smo vedeli, vprašanje je bilo samo: Kdaj bo naredil on ta špas?

Ko pa je bil na Afernikovi poroki na Žihpoljah, je bil čisto zraven, je celo mi-

nistriral, kdo bi si tedaj mislil, da je bila ta poroka za njega generalna vaja. Bil je tako navdušen, da je še isti dan šel pogumno v župnišče in tudi pismeno tam izrazil svojo željo, da si je nekaj zmisli in da namerava narediti ne tako špas, ampak resno resnico. Gospod župnik pa imajo tisto prijetno navado, da z močnim glasom v nedeljo povedo v cerkvi, če jim je kdo med tednom v pisarni povedal, da si je nekaj zmisli. Verniki so jim pa zmeraj zelo hvaležni in takega oznanila nikdar ne preslišijo.

Na praznik presv. Rešnjega Telesa je pa bilo v St. Jakobu res veliko novega: Ob 7. uri prva božja služba, ob 10. uri druga božja služba, nato pranganje, popoldne smo imeli pogreb, in ob 5. uri niso več „žvižgali“ avtomobili z žalujočimi ljudmi, ampak ovenčani vozovi z veselimi ljudmi. Ženin Hanzej je izstopil in šel pred poročni oltar, nekaj minut pozneje njegova izvoljenka Nežej Mečina, in kaj je naredila? Korakala je tudi pred poročni oltar in se postavila k njemu. Vsak je bil sedaj prepričan: To ni več špas, ampak gola resnica.

Č. g. župnik so stopili pred oltar in se jima pri poročnem nagovoru zahvalili, saj sta delala veliko pri mladinskem delu. Poudarjali so, naj tudi kot mož in žena rada delujeta še naprej za božje kraljestvo. Pri izpraševanju sta oba rekla „ja“. Zbrani pri molitvi in pesmi so pri sv. maši prosili Vsemogočnega, da bi On povrnil ves trud s svojim blagoslovom.

Zvečer pa je vladalo veselo razpoloženje v gostilni Antonič na Reki. Vsak si je mislil: Hanzej je pa naredil ne samo resnico, ampak poskrbel tudi za špas.

Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova.

Sečnina - novo dušično gnojilo

Pri nas je bilo doslej najbolj poznano in razširjeno dušično gnojilo apneni amonijev soliter. To gnojilo vsebuje 20,5 odst. dušika (N). Na tržišču ga običajno kupujemo pod imenom nitromoncal ali kalkamonsalpetar. V svetu pa se vse bolj širi uporaba novega dušičnega gnojila — sečnine (uree). To gnojilo smo letos spomladi začeli uporabljati tudi pri nas.

Sečnina vsebuje 46 odst. dušika (N), to je 2,2-krat več kot prej omenjeni nitromoncal.

Sečnina je gnojilo, ki ga lahko uporabimo v iste namene in z istim uspehom kot ostala standardna dušična gnojila. V nekaterih primerih, n. pr. za gnojenje skozi list, pa ima celo prednosti pred ostalimi dušičnimi gnojili.

Uporaba sečnine kot gnojila pa je povezana z določenimi posebnostmi, ki jih moramo upoštevati, da bi dosegli dober gnojilni učinek in preprečili eventualne poškodbe rastlin.

Sečnina je drobno zrnata bela sol; v vodi hitro topljiva.

Nekaj osnovnih pravil za uporabo sečnine:

- Po trosenju ne sme ležati na površini tal, ampak jo moramo z oranjem, branjem, okopavanjem in podobno, zadelati v zemljo, sicer pride do izhlapevanja amonijaka v zrak.
- Zelo gospodarna je uporaba sečnine raztopljene v vodi v kombinaciji s sredstvi za zatiranje rastlinskih bolezni, škodljivcev in plevela. Mešamo jo lahko z vsemi sredstvi za varstvo rastlin razen z DNOC in žveplenimi pripravki (žveplenoapnena brozga, koloidno žveplo...).
- Sečnino lahko mešamo s Thomasovo žilindro ali mikrotosom, lahko pa tudi s kalijevo soljo, če mešanico uporabimo takoj.
- V sadjarstvu priporočamo uporabo uree tudi v času rasti skozi list, mešano s škropivi, in sicer pri vsakem škropljenju 6—8 kg uree na 1000 litrov škropiva.
- Priporočamo naslednje količine gnojila na 1 ha:

Kultura	Čas uporabe	kg/ha v trdi obliki
Krompir	Pred saditvijo	150—200
Kapusnice	pred setvijo	300—500
Koruza in pesa	pred setvijo	100—150
Koruza in pesa	pred drugim okopavanjem	60—100
Ozimna žita	pred setvijo	50—60
Ozimna žita	zgodaj spomladi	90—130
Jari oves in krmni ječmen	pred setvijo	80—120
Sadovnjaki, intenzivni	od jeseni do zgodnje spomladi	200—300

Fižol od setve do semena

Marsikje po vrtovih v zavetnih legah že bodejo mlade fižolove rastlinice iz zemlje. Seveda je to precej zgodaj, saj so spomladanski mrazi prav fižolu najnevarnejši. Čim pade toplota pod ničlo, rastlinice propadejo. Verjetno ni rastline, ki bi bila zastopana s toliko različnimi vrstami in sortami, kakor je to prav fižol.

Fižol je razširjen po vsem svetu. Najbolj mu ugajajo tisti predeli, kjer uspeva koruza. Deževje ali pa suša z visoko toploto okoli 25—30 stopinj v času cvetenja lahko zmanjšata pridelek tudi do polovice. Za rast zahteva toploto od 18 stopinj pa vse do 30 stopinj v času zorenja.

Gnojenje in zatiranje škodljivcev

Fižol ima razmeroma kratko rastno dobo, zato ni potrebno dodajanje gnojil, ker jih rastline ne bi izkoristile. V primeru pa, da jih dodamo, dodajmo le lahko topna rudninska gnojila. Takšno dodatno gnoje-

nje je potrebno opraviti zelo zgodaj, ko imajo rastline šele prvi šopek listov. Zelo potrebno pa je pravočasno zapraševanje ali pa škropljenje fižolovih nasadov. Pravi čas škropljenja je težko povedati, ker se bolezni in škodljivci pojavljajo v različnih dobah. Prvo škropljenje sovpada nekako s prvim razraščanjem v šope, drugo pa, ko rastline ogrinjamo. Najbolje je, da rastline, zlasti v tistih nasadih, kjer gojimo fižol za seme, večkrat pregledamo in ob prvem pojavu bolezni ali škodljivca takoj škropimo ali zaprašujemo. Od bolezni je navadno na fižolu najbolj razširjena udrta fižolova pegavost. Iz okuženih nasadov ne jemljimo semena za setev, okuženo seme je glavni prenašalec okužbe. Oboleni zrna tudi ne kalijo, ali pa vzkalijo v slabo razvite in okužene prve lističe, ki propadejo. Čim opazimo v nasadu obolenost na udrti fižolovi pegavosti, napadene rastline poruvajmo in sežgimo, nasad pa poskropimo z 1 odstot-

no bordojsko brozgo ali njej podobnimi pripravki. Seme pred setvijo razkužimo!

Druga, sicer redkejša, a prav tako nevarna bolezen je mastna fižolova pegavost. Bolezen se prenaša s semenom, zato semena iz okuženih nasadov ne sejmo dalje. Čim opazimo v nasadu prve znake okužbe, jo zatremo na isti način kakor fižolovo udrto pegavost.

Na podoben način zatiramo tudi ostale bolezni na fižolu. Bolne rastline vedno uničimo. Poznana je še fižolova rja, ki jo opazimo na spodnji strani listov. Ti so pokriti najprej z belimi, nato z rjavimi in končno s črnimi malimi bradavičicami. Napadeni stroki so prav tako polni enakih bradavičic in vsi zverženi.

Od škodljivcev se pojavljajo na fižolu fižolove pršice in uši. Omenim naj še fižolarja, ki je za seme zelo nevaren škodljivec. Že v času dozorevanja fižola na polju odlagajo samice hroščka fižolarja jajčeca na površino fižolovih zrn. To se ponavlja v skladišču. Iz jajčec se izležejo ličinke, ki prodrejo skuzi lupino in izjedajo rove v notranjost zrna. Tam se zabubijo in iz bub se izležejo hroščki, ki po rovu prilezejo na površino. Ta krogotok rodov se ponovi 3 do 5 krat na leto. Hrošček poškoduje zarodek v zrnu in zato seme ne kali.

Kako pridelamo zdravo seme

Nasad naj bo primerno čist in brez plevela. Že med rastjo odbiramo zdrave in sortno čiste rastline. Važna je odbira v času tržne zrelosti stročja. V tem času izločimo vse sortno nečiste ali po izgledu slabейše rastline. Ko odpade listje, pregledamo nasad še enkrat. Potem počakamo, da fižol dozori, da stroki porjavijo in odpade vse listje. Rastline izrujemo in jih sušimo na podih ali v kozolcih. Seme mora biti pred jesenskimi mrazom dovolj suho, kar velja tudi za fižol, ki ostane v strokih čez zimo. Visoka vlaga zrna in zgodnji mraz lahko povzročita, da voda v zrnu zmrzne in kristali ledu raztrgajo staničje zarodka. Tak fižol ne kali.

Ugotavljanje kalivosti semena

Za zaključek še navodilo, kako se bomo pred setvijo na enostaven način prepričali o kalivosti našega semena. Na vlažen pesek posadimo 4 krat po 50 zrn in jih pustimo nekje na sobni toploti kaliti 9 dni. Vzkaljena zrna preštejemo in pomnožimo z dve. Tako dobimo odstotek kalivosti semena.

- „Plantmilk“ je mleko rastlinskega izvora, ki so ga po osmih letih raziskav pridobili britanski znanstveniki in ki ga bo v kratkem dobili na trgu. Po barvi in okusu se ne razlikuje od kravjega, vsebuje skoraj prav toliko proteinov in sladkorja, po kemični sestavi pa je precej drugačno.

Vse za šport - od kolesa do televizije - na zalogi pri domačinu



Johan Lomšek
TIHOJA 2, P. DOBRLA VES - Eberndorf
Telefon 04237 246

Zdrav duh v zdravem telesu

Dokler so stari narodi držali načelo „Zdrav duh v zdravem telesu“, so bili močni, nepremagljivi. Bolj pa so se izneverjali temu načelu, hitreje se jim je bližala doba propadanja. Tako so propadli slavni Grki in močni Rimljani, za njimi pa so šli v propast tekom zgodovine še nešteti drugi narodi.

Razume se, da velja to načelo pravtako tudi za posameznike, saj je jasno, da bo narod zdrav le, če ima mnogo zdravih posameznikov, zlasti mladine.

Toda v čem je to zdravje? Danes smo v dobi oboževanja telesa in poveljevanja telesne kulture. V skrbi za lepoto telesa nekateri že tako pretiravajo, da je to proti vsem pravilom higiene in dostojnosti. Kdor zato tako pojmuje skrb za zdravje telesa, ta je na nepravni poti.

Za zdravje telesa skrbimo, da mu nudimo vse to, kar mu je za naraven razvoj in njegovim močnem odgovarjajočo dejavnost potrebno. Čim bolj smo v tem podobni ljudem s preprosto in naravno prehrano, tem bolj bomo zdravi. Veliko zdravja žrtvuje današnji človek na oltar prehranske industrializacije.

Tok časa gotovo ne moremo preokreniti in s „pridobitvami“ časa, ki nikakor niso za krepkost telesa ugodne, moramo računati. Zato je treba potrebo za krepitev telesa na drug način zadostiti. To potrebo je človek čutil že od nekdaj. Zato je uril svoje telo in gojil gimnastiko ali telovadbo. Ugotovil je namreč, da je smotrna gimnastika telesu zelo koristna.

Bi mislili danes, ko so športne prireditve najboljše obiskane in veljajo športni rekorderji za heroje časa, da bodo ljudje prav pogosto gimnastiko. Toda koliko je v tem enostranosti in pretiravanja! Tragični dokaz te nešportne miselnosti v današnjem športu je skoro tisto smrtnih žrtev razdivjanega nogometaškega divjstva v Lima, v glavnem mestu južnoameriške države Peru. Tudi vsakoletne smrtne žrtve bokarske brutalnosti dajejo žalostno sprčevalo današnji športni miselnosti.

Človeško telo je posoda človekove duše. Delovanje človekovega duha je tesno navezano na njegovo telo. Povsem neovirano in v polnem zanosu more delovati duša le, če ni ovirana po nedostatkih v telesu. To so spoznali že stari Rimljani, ko so trdili, da le v zdravem telesu more duh sproščeno delovati.

Katoliška mladina ima za cilj, da svojega duha oblikuje po svetih načelih Kristusovega evangelija in ga v vsem stavi na razpolago delu za božje kraljestvo. Za tako visoko nalogo pa je treba po božjem nauku in božji ljubezni oblikovanega duha. Ta duh pa bo zmogel svoje poslanstvo izvršiti le, če mu bo dano v službo telo, ki je fizično zdravo in moralno krepko. Zaveda se katoliška mladina zato, da je po božji volji, če si skrbno prizadeva, uresničevati načelo: „Zdrav duh bodi v zdravem telesu“.



ZA MLADINO IN PROSVETO

Z ognjem v srcu

Mladina mora imeti ideale, svojemu življenju mora stavljati visoke cilje, za katere dela, žrtvuje in se navdušuje. Brez idealov bi bilo življenje mladega človeka prazno, nesmiselno in starikavo. Mladina brez idealov je klavarna mladina.

Mladina se za svoje ideale navdušuje. Saj brez navdušenja ni mogoče doseči nič lepega, velikega. Navdušeni pa smo, če imamo ogenj v srcu, ki nas ogreva, žene, da za svoj ideal delamo. Zares, če je ogenj v srcu, potem zmoremo vse.

V plavžih in steklenah gori silen ogenj, ki se mu ne more nič ustaviti. In kakšni so uspehi? Najsurovejši pesek se spremeni v prozorno steklo in najnavadnejša ruda

postane lepa kovina. Plamen spreminja in oblikuje.

Tudi v mladem srcu mora biti plamen, ki preoblikuje ogenj, ki presnavlja. Le tedaj se zbude mladostne sile in delavnost se potroji, postoteri; pa tudi uspeh je zagotovljen.

Treba je torej ognja. Toda kakšen naj bo ta ogenj? Predvsem ogenj ljubezni in oženj pripravljenosti za dobro, plemenito. Saj imeti ogenj v srcu pomeni ljubiti. Človeku, ki ljubi, je vse mogoče, pa tudi lahko.

Z mladostnim zagonom preko ovir, brez malodušja, v polnosti ognja v srcu gre mladina v bodočnost!

Delavec s štolo

Dogodilo se je letos februarja na Slovenskem. Mladi zidar Benjamin se je hudo ponesrečil, ko je padel z nekega gorečega ogrinja, pri čemer je dobil hude opekline. Po osmih dneh silnega trpljenja, katerega je s čudovito vdanostjo prenašal, je podlegel.

Mladi zidarski delavec je bil zelo vesten pri delu in sijajen tovariš pri delu. Vsi so ga imeli radi, čeprav niso vedno z njim soglašali. S svojo ljubeznijo jih je osvojil.

Toda nihče niti slutil ni, kdo je ta zidar Benjamin. Ta skrivnost jim je bila razodeta šele ob njegovi smrti. Bil je eden izmed številnih duhovnikov na čehoslovaškem, ki je bil posvečen v duhovnika v največji tajnosti ter je skrito deloval med svojimi sobraty kot preprost delavec, bolj z vzgledom in žrtvijo kot z besedo je oznanjal Kristusa med delavskim svetom. Samo stari vaški župnik je vedel za njegovo skrivnost.

Stanovski tovariši so ponesrečenemu zidarju Benjaminu pripravili veličasten pogreb, da se mu vsaj nekoliko oddolžijo za njegov vzgled. Ko pa je šel pogrebni sprevod mimo vaške cerkve, se je zgodilo nekaj pretresljivega. Iz cerkve je pristopil sta-

Katoliška mladina goji tudi šport in vobče gimnastiko. Na letošnjem mladinskem dnevu so menda najbolj ugajale prav telovadne točke, katere je tako lepo znal pripraviti s svojo bogato izkušnostjo g. prof. Kermavner. Kako prav bi bilo, če bi v bodoče naša mladina bolj gojila prav te vrste šport.



Otroški katiček

Polžek orje

Polžek orje, miška seje. Zrasla bo pšenica, polžek jo opleje; polžek jo opleje, miška jo požanje; miška jo požanje, polžek v mlin odpelje; polžek v mlin odpelje, miška v mlinu zmelje.

Poljsko orodje

Kmet je obolev. Na skednju je počivalo orodje in se veselilo brezdelja. Tudi na dvorišču je vse počivalo.

A nekega dne se je začela sekira pritoževati:

„Jojme! Na zemlji ležim. Rja me grize, toporišče mi razpada.“

Lopata je rekla:

„Mene tudi rja napada!“

„Razpadel bom!“ je vzkliknil plug.

„Izpadli mi bodo vsi zobje!“ je vzkliknila brana.

„Top in skrhan postajam!“ je tožil srp.

„In obroč na kolesu sem že izgubil!“ je zastokal voz.

Tedaj je stopil kmet na skedenj. Orodje se ga je razveselilo:

„Pozdravljen, gospodar! Odnesi in odpelji nas na delo! Pri delu bomo ozdraveli. V delu je zdravje in veselje.“

UGANKA

Tovariša, glej, imam jaz — pri meni je vsak dan in čas.

Sledim mu in mežikam: Pojdi! — Če hočeš, bézi in ga dojdi.

Čim ga pustim in mir mu dam, on tudi brž obstane tam.

A ko se vrnem zbit domov, on z mano vrača se pod krov.

Bil dete jaz — bil dete on, doraščam jaz — in raste on,

molčec je, ko da res ni živ, in ves boječ je in plašljiv,

v svetlobi hodi on samo, zapušča me, ko grem v temo.

Kaj je to?

(Senca, ki te spremlja)

Henrik Sienkiewicz:

24

OBLEGANJE

Jasne gore

V službi Najsvetejše

Zgodovinska slika iz švedsko-poljske vojne

Polkovnik je nato ukazal peljati Kmitica noter, sam pa se je obrnil k nemu izmed vojakov.

„Sedaj pa naglo v tabor,“ je rekel, „po vrvi in posodo z gorečo smolo!“

Vojak je zdiral, kakor bi trenil, na konju in čez četrte ure se je enako naglo vrnil s še enim tovarišem. Oba sta prinesla zahtevane predmete.

„Slecite tega ljubčka do nagega,“ je rekel Kuklinovski, „zvežite mu na hrbtu z vrvo roke in noge in potegnite ga potem na tram!“

„Mrhar!“ je ponovil Kmitic.

„Dobro, dobro! Se že pomeniva, saj imava čas...“

Medtem je en vojak zlezal na tram, drugi pa so trgali obleko s Kmitica. Ko je bilo to opravljeno, so ga vsi trije položili z obrazom k zemlji in mu zvezali roke in noge z dolgo vrvo. Potem so ga obrnili še za pol telesa in vrgli drugi konec vrvi vojaku na tramu.

„Sedaj ga dvignite. Oni gori pa naj ovi- je vrv in jo zaveže!“

V eni minuti je bilo povelje izvršeno.

„Spustite!“ se je razlegel polkovnikov glas.

Vrv je zaškripala in gospod Andrej je obvisel v zraku nekoliko vatlov nad podom.

Sedaj pa je pomočil Kuklinovski omelo v gorečo smolo, stopil k njemu in rekel: „Kaj, gospod Kmitic?... Ali nisem pravil, da sta v ljudovladi samo dva polkovnika: jaz in ti! Ti pa se nisi hotel priznati za tovariša Kuklinovskega in si ga pahnil od sebe?... Dobro, črvček, prav si imel! Ni zate družba Kuklinovskega, zakaj Kuklinovski je boljši. Ej, slavni polkovniček, gospod Kmitic, a Kuklinovski ga ima v rokah in Kuklinovski mu speče boke...“

„Mrhar!“ je ponovil Kmitic tretjič.

„A, tako... sedaj spečem boka!“ je končal Kuklinovski.

In dotaknil se je z gorečim omelom Kmitičevega boka, potem pa je rekel: „Ne prehitro, polagoma, saj imamo čas...“

V tem se je zaslišal pred vrati skednja konjski topot.

Vrata so zaškripala in noter je vstopil vojak.

„Gospod polkovnik,“ je rekel, „gospod general Müller želi nemudoma govoriti z vašo milostjo.“

„Kdo je bil od generala?“

„Bil je švedski oficir, a je že odjezdil. Skoraj mu je sape zmanjkalo.“

„Dobro!“ je rekel Kuklinovski.

Potem se je obrnil h Kmiticu: „Bilo ti je vroče, ohladi se sedaj, črvček. Jaz se povrnem kmalu, se že še pomeniva!“

„Kaj naj storimo z ujetnikom?“ je vprašal eden izmed vojakov.

„Pustite ga tako. Vrnem se takoj. Eden naj gre z menoj!“

Polkovnik je odšel, z njim pa oni vojak, ki je sedel poprej na tramu. Ostali so samo trije, toda takoj so prišli v skedenj še trije novi.

„Lahko greste spat,“ je rekel oni, ki je prinesel Kuklinovskemu Müllerjevo povelje, „polkovnik je poveril stražo nam.“

Kmitic je zadrgetal, ko je zaslišal ta glas. Zdelo se mu je, da ga pozna.

„Rajši ostanemo,“ je odgovoril eden izmed prvih vojakov, „da bi gledali to čudo, zakaj kaj takšnega...“

Tedaj je umolknil. Iz grla se mu je izvil strašen, nečloveški glas, podoben hropenju zabodenega petelina. Razprostrl je roke in padel, kakor bi ga strela ubila.

Istočasno se je razlegel po skednju krik: „Kolji!“ In oba novodošla sta se vrgla kakor dva risa na prejšnja dva. Začel se je boj, strašen, kratak, osvetljen od bleskov goreče smole. Trenutek pozneje sta padli dve trupli v slamo, za sekundo se je še slišalo hropenje umirajočih, potem pa se je začul oni glas, ki se je zdel poprej Kmiticu znan: „Vaša milost, to sem jaz, Kemlič z obema sinovima! Že od ranega jutra smo čakali na priložnost. Od ranega jutra že pazimo!“

Tu se je starec obrnil k sinovima: „No, lopova! Odvežita gospoda polkovnika, brž, nemudoma!“

In preden je utegnil Kmitic razumeti, kaj se godi, sta se pojavili pri njem razkuštrani glavi Kozme in Damijana, podobni dvema velikima kodeljama. Takoj so bile vrvi prerezane in Kmitic je stal na nogah. Izpočetka je omahnil. Njegovi stisnjeni ustnici

sta komaj mogli izpregovoriti: „Torej vi ste?... Hvala...“

„Mi, mi!“ je odgovoril strašni starec. „Mati božja! O!... Obleci se, vaša milost. Brž, lopova!“

„Konji že stojé za vrati,“ je odgovoril. „Odtod je pot prosta. Straže so; notri nas ne bi pustile, toda ven nas pusté, saj poznamo geslo. Kako se počuti vaša milost?“

„Bok je ožgan, a le malo. V nogah mi je slabo...“

„Naj se vaša milost napije žganja.“

Kmitic je hlastno zgrabil za čutarico, ki mu jo je podal stari, izpil polovico in rekel: „Ozebel sem. Takoj mi bo bolje...“

„V sedlu se vaša milost pogreje. Konji čakajo.“

„Mi je že bolje,“ je ponovil Kmitic. „Bok me malo peče... Nič ne del... Mi je že popolnoma dobro!“

In sedel je na pregrajo.

Čez trenutek si je opomogel in gledal s popolno zavestjo na zlovražje obraze treh Kemličev, osvetljene od rumenih žarkov goreče smole.

Stari je stopil predenj: „Vaša milost, hitro! Konji čakajo!“

Toda v gospodu Andreju se je že zbudil ves nekdani Kmitic.

„O! Ni mogoče!“ je naglo zakričal, „sedaj počakam jaz na tega izdajalca!“

Kemliči so se začudeno spogledali, toda nobeden ni znil niti besede, tako slepo so bili še iz nekdanih časov navajeni ubogati svojega voditelja.

Njemu so kar žile stopile na čelo, oči so se mu svetile v temi kakor dve zvezdi, v

P I S A N O B R A N J E

NA SONCU IN V MORJU:

Na jug proti Lovranu

(Z bralci našega lista kramlja Alojzij Vauti, selski župnik)

Moj sosed, šmarješki gospod Janko, je bil v letošnji pomladi še bolj zaposlen z delom kakor drugokrat. Priprave na slovesnost škofove vizitacije z birno zahtevajo mnogo dela v pisarni, šoli in cerkvi. Ni čudno, da si je potem zaželel potrebnega odhoda.

„Rad bi šel po Binkoštih za par dni dol k morju v Lovran. Ali greste z menoj?“ Tako me je pred nekaj tedni vprašal.

Kdo bi se takega vabila bolj razveselil kakor jaz, ki si vsako leto želim in privoščim morskega zraka, kopeli in toplega sonca! Domenila sva se, da odpotujeva na binkoštni ponedeljek in se do sobote vrneva, pričakam pa naj ga v Borovljah. Točno ob dveh popoldne, kakor določeno, je prišel v svojem „princu“, prisedel sem in že je voziček oddinjal po cesti proti Ljubljani. K sreči je bil ob praznikih predor odprt in kmalu sva po kratkem postanku ob mejni kontroli zadirjala po krasni na novo speljani cesti proti Trzinu, skozi Kranj in se oglasila v Št. Vidu pri prijatelju dr. Mateju. Niti poldrugo uro nisva rabila do tja. Mnogo sva srečavala avtov. Gospod Janko, ki ima bolj bistre oči, je na vseh razpoznal, od kod so. „Celovčan — spet Celovčan — tudi Celovčan...“ Tiste lepe binkoštno praznike jih je pač mnogo pohitelo iz mesta na jug k morju in so se zdaj vračali. Take izletnike sva srečavala ves popoldan.

V Št. Vidu naj bi se nama pridružil najin vsakoletni tovariš na letovanju gospod Ivan iz Savinjske doline, a čakala naju je brzotjavka, da je zadržan in ne more priti. Pa se je takoj odločil prijatelj Matej, da odpotuje z nama na kratke počitnice. Kot nekdanji vojaški zdravnik je v pokoju, ne ordinira več, a je še delaven. „Jaz sem neplačana hišna pomočnica svoje žene,“ je šalljivo razlagal. — „Krmim piščeta, oskrbujem zajčke, nosim drva itd. Pa je žena z menoj še kar zadovoljna!“ Ta mu je res zato prav rada dovolila dopust. Hitro je bila potrebna prtljaga pripravljena in že smo vsi trije po kratkem postanku v Ljubljani odhiteli proti jugu. Na asfaltirani in pregledni cesti je avto večkrat pokazal, kako zna biti hiter. Računali smo, da bomo okoli sedme ure zvečer že v Lovranu, a smo se vračunali. Od Postojne dalje je bila cesta v popravilu in zato zaprta. Morali smo kreniti na obvozno cesto v smeri proti Knežaku, ki pa je bila daljša, slabša in zelo prašna.

Srečavali smo mnogo avtov, ki so pra-

šili nas, mi pa nje. Hitro voziti ni bilo mogoče. Ko smo končno dospeli na lepo cesto in se bližali Šapianom, je nastala nova zapreka in zamuda. Preko ceste je ležal prevrnjen priklonni voz z velikim tankom, iz katerega je tekel na rob ceste črn gost ter. Ravno so se trudili, da ga postavijo na noge in potegnejo v stran, da ne bo več oviral prometa. Po skoraj polurni zamudi smo se le mogli naprej in ura je kazala že pol devet, ko smo na vrtu našega počitniškega doma izstopili in avto pustili v „garaži“, pod košatim kostanjem. Sestre so nas že pričakovale in nas kot stare znanke prijazno sprejele. Meni je bila odkazana ista postelja kakor vsako leto v veliki sobi poleg kapele, tovariša pa sta dobila sobi v zgornji hiši. Bili smo prvi letošnji letoviščanji. Neka sopara je pritiskala, da nisem tako mirno spal kakor drugokrat.

Nad Lovranom so kasarne za pomorščake. Naslednji dopoldan slišim neko streljanje. Ali se zdaj vadijo vojaki v streljanju? Ko stopam po stopnicah na vrtu proti zgornji hiši, da pogledam k tovarišema, se skri-

va en mož za hišo in mi kaže, naj se tudi jaz podam tja v zavetje.

„Pucajo?“ ga vprašam. Pritrdi mi: „Da!“ „Puškama?“ Zopet: „Da!“

Res stopim tja. Čudno se mi pa le zdi, da vojaki z višine streljajo s puškami kar dol med hiše. V tem pride gospod Janko in mi pojasni, da zgoraj nad mestom gradijo vodovod za Medvejo in razstreljujejo skale. Kakšen večji ali manjši kamen pa morda le še prifrči sem doli. Zato pred streli z vpitjem opozarjajo na morebitno nevarnost. Kako da mi je oni mož na moji vprašanji obakrat pritrdil, ne vem. Ali me ni razumel ali pa se je le malo pošalil.

Vreme je bilo oblačno, zato smo le popoldne šli v mesto, da pozdravimo župnika in nakupimo razglednic, kajti prijateljem na Koroško bo treba poslati morske pozdrave. V izloži tujskoprometnega urada beremo lepalk, ki naznanja za prihodnji dan izlet s parnikom na Rab. Na Rabu imam znanca iz treh letovanj. Pa vožnja z ladjo po morju! Morskoga zraka se mi hoče. Kaj, če bi šli? Vse tri milka. Sklenemo, da pojedemo, če bo ugodno vreme. Vožnja stane tja in nazaj 3000 din., spet več kakor prejšnja leta, a na potovanju si že smemo privoščiti kaj prijetelega in se nam ne sme zdeti škoda za vsak šiling! Ugodno bo, ker ladja verjetno ne bo prenapolnjena kakor v glavni sezoni. Torej gremo! (Dalje)

Nekaj spominov na dekana Krista Koširja

Imamo ga v najlepšem spominu in lep spomin tudi nanj ohranimo, ker mu to dolgujemo. Ne boste mi zamerili, ljubi bravci, če tu zapišem še nekaj, kar ni bilo zapisano o njem v „Našem tedniku“ ne v „Mohorjevem koledarju“. Njegovemu spominu naj velja in naši zgodovini, kar je doživljal žalostnega poleg lepih dogodkov za časa svojega delovanja v pliberški fari.

Bili so nekateri ljudje, ki so njegovo veselost, družabnost in njegove „bajže“ narobe obmili, njemu v škodo. „Vsak po svojem kopitu drugim čevlje meri!“ Tako je prišlo do nekaterih sumničev in obrekovanja. Duhovnik ima pač črno obleko in se na tej vsak prašek vidi. Večkrat se je primerilo, da so bila dekleta in fantje njegovega kroga grdo in podlo ozmerjana. Seveda niso razumeli, kaj naj pomenijo take psovke, ker niso imeli ničesar na vesti. Nekoč je letelo celo kamenje v okna hiše, kjer se je prej v družini mudil g. provizor Košir. Zaradi narobe obrnjene besede in dobesedne laži, ki si jo je izmislila neka žena o provizorju in je oblast to verjela, je moral gospod plačati 10.000 šilingov tedanje valute. Oseba pa, ki ga je zagovarjala in zatrdila, da na g. provizorju ni pičice

krivde, je dobila nato tri dni zapora pri vodi in kruhu.

A. V. je zapisal o njem in to je res: Nacionalnim prenapetostem, ki so po glasovanju črtili vse, kar je slovenskega dihalo, je bil goreči duhovnik trn v peti. Organizirali so množično deputacijo, ki naj pri škofu zahteva, da mora Košir proči iz Pliberke. Okoli 80 ljudi se je pripeljalo z vlakom in se zbralo na dvorišču škofijskega dvorca kot demonstracija proti Koširju... Škof Adam pa nikakor ni hotel priti med nje. Izjavil je, da sprejme samo deputacijo treh mož, ki naj mu mirno predložijo svoje želje. Pozneje je uvidel, da je Koširju vsled tega nasprotovanja delovanje v pliberški župniji otežkočeno in ga je zato v veliko veselje Šmihelčanov in Koširja samega postavil pred vrata Pliberke, v Šmihel.

Ko je prišel dekret za premestitev, smo se zbrali seveda tudi mi in deputacija s prošnjo za g. Koširja je šla trikrat v Celovec na škofijo. Dvakrat je prošnja izdala, tretjič pa je bil le premeščen.

Da, tedaj so po vaseh po nekaterih nahujskani domačini svoje sosede sovražno prezirali, zaničevali in psovali. Spominjam se nekega večera po glasovanju. Poslušali smo vpitje zmage pijanih ljudi. Po cesti je

Sonce že ostaja!

Sonce že vstaja
izza goré;
kmetič odhaja
s plugom v polje.

V zraku škrljanček
že gostoli:
žuri se, kmetič,
ura hiti.

Otalil ledino
topli je jug;
njiva že čaka
željno na plug.

Tisoče biserov
polje krasi;
v soncu jutranjem
leskeče, žari.

Meglíce vstajajo
z vlažne zemlje,
v zraku zarajajo,
se razprše.

Spodaj v dolini
se Drava srebri;
kot sami cekini
blesti in žari.

Ptiček je sončno
pesem končal;
v brazdo k družici
kot kamen je pal.

Hitro stopite
konjički v polje;
urno mi režite
brazde ravne!

V polju ozdravi
bolno srce;
mlade ljubezni
nade brste.

A. G.

prirohnal nekdo in vpil k nam čez cesto: „Pridi sem, ti, da te zakoljem kakor svinjo!“ A to je samo en primer. Bilo pa jih je na stotine. Niti na cerkveni poti nismo imeli miru pred izbruhi tedanjih nacistov. Naj omenim še pisma brez podpisov, polna groženj in sramotenja s „horukil“ in nečednimi verzli. Serija teh zanimivih dokumentov ne-kulture se je v telu let že izgubila.

V našo domačo družbo na vasi pa so vseeno radi prihajali trezni fantje v avstrijski uniformi in se med nami pomudili, ker bilo nas je na vasi za mešan zbor in smo kljub hudemu in grožnjam še vedno radi prepevali. To pa seveda drugim ni bilo prav in so te fante zatožili, da so dobili ukor. Razume se, da jih potem ni bilo več blizu, pač pa so petju prisluškovali iz posredne bližine ob lepih, tihih večerih. M. H.

njih je telo koprnjenje in želja po maščevanju. To, kar je delal sedaj, je bila blaznost, katero bi lahko plačal s svojim življenjem. Toda saj se je njegovo življenje skladalo iz cele vrste takih blaznosti. Bok ga je hudo pekel, da se je vsak hip nehote prijemal zanj z roko, Mislil je na Kuklinovskega in bil pripravljen čakati nanj, če treba, do jutra.

„Poslušajte!“ je rekel, „ali ga je Müller zares pozval?“

„Ne,“ je odgovoril stari. „To sem si jaz izmislil, da smo laže opravili z onimi. S petimi bi bilo nam trem težavno, ker bi lahko kdo zakričal.“

„Torej dobro. Vrne se sam ali pa v družbi. Če bo z njim več ljudi, tedaj udarite takoj po njih.... Njega pa pustite meni. Potem pa h konjem!... Ima kdo samokres?“

„Jaz ga imam,“ je rekel Kozma.

„Daj ga sem! Nabit?“

„Da!“

„Dobro. Če se vrne sam, takoj, čim vstopi, nanj in mu zamašite gobec. Lahko mu potegnate lastno kapo čez obraz.“

„Kakor ukazujete!“ je rekel stari. „Vaša milost, dovoli, da preiščemo one tam? Re-veži smo...“

Rekši je pokazal na trupla na slami.

„Ne! Bodite pripravljeni. Kar najdete pri Kuklinovskem, to bo vaše!“

„Če se vrne sam,“ je rekel stari, „tedaj se ničesar ne bojim. Postavim se za vrata in če bi prišel kdo iz stana, povem, da je Polkovnik prepovedal vstop.“

„Tako bo. Pazil!“

Pred skednjem se je zaslislal konjski topot. Kmitič je skočil pokonci in stopil v temo k steni. Kozma in Damijan sta se tudi postavila k vhodu kakor dva mačka, ki prežita na miš.

„Sam!“ je rekel stari in si mel roke.

„Sam!“ sta ponovila Kozma in Damijan. Topot se je približal in kmalu prenehal. Zaslislal pa se je pred vrati glas: „Stopi kdo ven ter mi pridriži konja!“

Starec je naglo priskočil.

Nastal je hip molčanja, potem so oni v skednju slišali sledeči razgovor: „To si ti, Kemlič? Kaj za vruga, mar si zblaznel?... Noč! Müller spi. Straža me ne pusti, pravijo, da ni odšel noben oficir!... Kaj pomeni to?“

„Oficir čaka v skednju na vašo milost. Prijezdil je koj po odhodu vaše milosti... in pravi, da je zgrešil vašo milost, torej čaka.“

„Kaj pomeni vse to?... A jetnik?“

„Visi!“

Vrata so zaškripala in Kuklinovski je stopil v skedenj. Toda preden je prestopil en korak, sta ga zgrabili dve železni roki za grlo in zadušili krik strahu. Kozma in Damijan sta ga s pravo ročnostjo razbojnikov vrgla na tla, mu pokleknila na prsi ter ga tako gnetla, da so začela rebra pokati, in sta mu v migljaju zamašila usta.

Takrat je stopil Kmitič naprej, mu posvetil z omelom v oči in rekel: „Ah! To je gospod Kuklinovski!... Sedaj se bom pa jaz pomenil z vami!“

Obraz Kuklinovskega je bil sinji, žile tako napete, da se je zdelo, da počijo vsak

hip, a v njegovih izbuljenih in s krvjo napolnjenih očeh je bilo najmanj toliko osuplosti, kolikor strahu.

„Slecite ga in potem na tram!“ je zaklical Kmitič.

Kozma in Damijan sta ga začela tako hlastno slačiti, kakor bi mu hotela z obleko vred potegniti še kožo s telesa.

Preden je minilo četrto ure, je že visel Kuklinovski zvezan za noge in roke kakor gos na tramu.

Tedaj se je Kmitič podprl ob bok in začel strašno sopsti.

„Kaj, gospod Kuklinovski,“ je rekel, „kdo je boljši: Kmitič ali Kuklinovski?“

V tem je pograbil gorečo omelo in stopil za korak bliže.

„Tvoj tabor je za strel iz loka oddaljen, da pokličeš tisoč razbojnikov na pomoč... Tvoj švedski general ni daleč, a ti visiš na istem tramu, na katerem si mislil peči mene... Spoznaj torej Kmitica! Hotel si se z njim primerjati, hoditi z njim v družbo, se z njim kosati?... zmikav, podlež... strahilo za stare babe... grinta ostudna... Lahko bi te dal z nožem zaklati kakor kapuna, toda rajši te hočem živega speči, kakor si hotel ti mene...“

Po teh besedah je dvignil omelo in ga priložil k boku nesrečnega obešenca ter ga držal toliko časa, dokler se ni začel razširjati po skednju smrad po zažganem mesu.

Kuklinovski se je skrčil, da se je začela vrv majati.

Oči so mu bile uprte v Kmitica. Izražale so strašno bolečino in nemo prošnjo za

usmiljenje. Iz zamašenih ust je prihajalo žalostno stokanje, toda vojna je utrdila srce gospoda Andreja in v njem ni bilo usmiljenja, zlasti ne do izdajalcev.

Naposled je odtegnil omelo od boka Kuklinovskega ter mu ga podtaknil za hip pod nos; osmodil mu je brke, obrvi in trepalnice, potem pa je rekel: „Darujem ti življenje, da boš mogel še razmišljati o Kmiticu. Visel boš tu do jutra. Sedaj pa pros! Boga, da te najdejo ljudje, preden zmrzneš.“

Tu se je obrnil h Kozmi in Damijanu: „Na konje!“ je kričnil.

In šel je iz skednja.

Pol ure pozneje so bili okoli štirih jezdecov tihi griči, molčeca in prazna polja. Svež zrak, ki ga ni nasičal smodnikov dim, je prihajal v njihova pljuča. Kmitič je jezdil spredaj. Kemlič so jezdili za njim. Oni so se razgovarjali potihoma, on pa je molčal ali bolje, molil je potihoma jutranjo molitev, ker se je že blizal dan.

Včasih se mu je izvil iz ust vzdih ali tih stok, ker ga je spečeni bok zelo bolel. Toda obenem je čutil, da je na konju in prost, in misel, da je razstrelil največji top, da se je vrhu tega izmuznil iz rok Kuklinovskega in se maščeval nad njim, ga je navdajala s takim veseljem, da je bila bolečina nič proti temu.

Medtem se je tihi pogovor med očetom in sinovoma izpremenil v glasen prepri.

„To je mošnjček; dobro,“ je rekel zadirčno stari, „a kje so prstani? V enem je bil kamen, vreden svojih dvajset zlatih.“

„Pozabil sem jih sneti!“ je rekel Kozma.

(Dalje prihodnjic)

Puščave bi ozelenele

Poskusi s tankim slojem katranskega olja bi omogočili rast puščav. — Pot je odkrita. — Najhujši sovražnik ni suša, pač pa veter, ki odnaša pesek. — 150 mm padavin bi zadoščalo. — Uspehi v Libiji.

Človeštvu grozi lakota, ker sedanje obdelovalne površine tudi ob najboljšem izkoriščanju ne bodo dale dovolj pridelka za kritje potreb naglo naraščajočega prebivalstva. Rešitev se išče na vseh straneh. Marsikaj daje upati, da se bo pot tudi našla. Ena teh poti pa je tudi ta, kako spremeniti puščavska področja spet v plodna tla, kot so bila pred tisoči let. Res je sicer, da v tem ni dokončna rešitev, hkrati pa je tudi res, da puščavska področja Afrike, Azije, obeh Amerik in Avstralije zavzemajo dobrih 15 odst. vsega kopnega. In če bi se del teh površin rešil, bi te dale precejšnjo količino pridelkov, v razmerju z ostalimi predeli baje še več. Toda kako sejati v puščavi n. pr. žito, če že v normalnih predelih pogosto odpove, ali se vsaj ne izplača.

Veter odločilen za puščavo

Poskusi za reševanje puščavskih področij so stari. Posebno v predelih na robovih puščav. Pogosto so ti poskusi odpovedali in je puščava premagala ne le nove plantaže, pač pa zajela še del obrobnihih starih kultur. V tem primeru ni bila odločilna le suša, ki je za puščavske predele značilna.

Bolj kot pomanjkanje vlage je v puščavah odločilen veter, ki odnaša pesek, s katerim prekriva mlade nove plantaže, še preden se te zakoreninijo in razrastejo, pa tudi stare nasade. Puščave se namreč širijo. Z druge strani pa so strokovnjaki izmerili, da so padavine v nekaterih puščavskih predelih zadostne. Nesreča pa je v tem, da veter, ki odnaša gornje plasti peska, izsuši tudi nižje plasti, ki bi mogle dajati kulturam ustrezno vlago.

Tehniki so nadalje ugotovili, da je gojenje nekaterih kultur možno v vseh peščenih predelih, kjer pade na leto najmanj 150 milimetrov dežja. Seveda ne gre v tem primeru za kulture, ki potrebujejo veliko vlage, pač pa za primerne kulture, ki se zadovoljijo z razmeroma malo vlage. Tehniki so nadalje ugotovili, da bi puščavski pesek mogel vlago, ki jo dobi iz padavin, ohraniti dovolj dolgo, kajti sončni žarki, točneje toplota prodre v pesek razmeroma malo, tako da imamo zaradi majhne prevodnosti toplote že pri 30 cm globine nekakšno ustaljeno temperaturo, ki bi prijala mnogim kulturam.

Toda vse te pozitivne plati sprevrže erozija, ki je posledica vetra. Veter, ki pogo-

MAO NI UČENEC MARXA, AMPAK NASLEDNIK DŽINGISKANA!

Kitajski komunisti očitajo ruskim tovarišem, da so Rusi vdrl v Sibirijo in jo zasedli kot pravi imperialisti in da bo prišel čas, ko jo bodo morali vrniti Kitajcem. Moskva jim ni ostala dolžna odgovora. Postavila je trditev, da je Mao s svojimi privrženci bolj naslednik azijskega despota in tirana Džingis-kana kot pa učenec Marxa in Lenina.

Kot je Džingis-kan hotel spraviti pod svojo diktaturo vse dežele, kar jih je dosegel, tako imajo podobne apetite tudi kitajski komunisti. Vse to je podrobno razloženo v zadnji številki moskovskega uradnega tednika „Komunist“.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 15. 6.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Domače pesmi bodo peli: Franci in Jozi ter mešani sekste iz Kotmare vasi; mešani zbor France Pasterk-Lenart in moški zbor pliberskega okrožja. — Mirko Bogataj pripravi 10 minut za športnike. — 18.00 Športni obzornik. Novice iz športnega sveta piše Mirko Bogataj. — TOREK, 16. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Poje mladinski zbor državne gimnazije za Slovence v Celovcu pod vodstvom dr. Franceta Cigana. — Koroški kulturni pregled bo podala ga. Marija Inzko. — SREDA, 17. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 18. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Žena in dom. — PETEK, 19. 6.: 14.15 Poročila, objave. — Novice, ki jih Blaž Singer zbira od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. — O kresnih običajih na Koroškem! Reportaža dr. Pavla Zablatnika. — SOBOTA, 20. 6.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca, Voščila. — NEDELJA, 21. 6.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

sto pihla, odnaša gornje plasti peska in ga nanaša na tako imenovane dune, sproti pa gloje zemljišče, boljše tla. Pri tem pa odnese ali vsaj posuši tudi tisti pesek, ki bi sicer ohranil vlago in obdržal ustrezno razmeroma nizko temperaturo.

Iz gornjega jasno izhaja, da je rešitev v preprečevanju odnašanja peska, da bi s tem ohranili vlago in konstantno temperaturo na globini od 30 cm navzdol. To stanje je treba zagotoviti, vsaj za 18 do 24 mesecev, da bi se sadike prijele in se zakoreninile.

Katransko olje rešitelj puščav

Za ohranitev tega „stanja“, torej za preprečitev odnašanja peska so napravili doslej veliko poskusov in prišli do spoznanja, da temu najbolje služi lahka plast katransko oljnate tekočine, ki jo razpršimo po pesku. Seveda ne gre za navadno katransko oljnato tekočino, ker bi ta mogla rastlinstvu tudi škodovati zaradi strupov, ki jih vsebuje. Toda zaradi enostavnosti navajamo posplošeno ime, ki vsebuje celo kopico kemičnih formul.

Prvi poskusi, ki so jih napravili strokovnjaki družbe Esso Research, so dokazali, da tudi najbolj tanka plast omenjene snovi, ki jo razpršimo po puščavskem pesku, zdrži veter do 100 kilometrov na uro.

Če računamo, da je prej tudi najblažji veter v celinskih puščavah dvigal oblake prahu odnosno peska, je v tem sistemu verjet-

no bodočnost za reševanje velikih področij celinskih puščav. Za bolj obmorske predele puščave pa se zdi, da bo plast omenjene tekočine morala biti debelejša, kajti poskusi kažejo, da je debelejši pesek v teh predelih bolj dostopen za erozijo, kot je celinski.

Najboljši uspehi v Libiji

Doslej so prve poskuse napravili pred leti v Tripolitani in sicer na področju Hašan. Tu so napravili plantažo evkaliptusa in akacije. Sadike so posadili tik pred dežjem in nato vse področje polili s posebnim poskusnim oljem. Uspeh je v celoti uspel. Kljub močnim vetrom so se sadike prijele in začele naglo rasti, tako da so v enem samem letu posamezne dosegle višino 4 metrov. Podobne poskuse so napravili tudi v Indiji. V Argentini so poskusili nove plantaže v pampah, v Texasu so uspešno nasadili cele plantaže sladkornega trsa, vendar pa to na robu puščave, ne pa v globini.

Najboljši in največji uspehi pa so bili doseženi v Libiji in Tuniziji, ki sta že nekakšen priroden laboratorij za tovrstne poskuse. Tu pravzaprav ne gre več za poskuse, pač pa že za praktično utoranje poti v puščavo. Uspehi so pozitivni, tako da tehniki že vnaprej lahko računajo, koliko površin bodo mogli prekriti z nasadi vsako leto. Tu so posebej ugotovili, da je treba nasade „spraviti“ takoj na najmanj poldrugi meter višine, kajti močan veter, ki vendarle prinaša pesek z oddaljenih krajev, duši listje sadike. Pesek pa se premika bolj nizko, bolj pri tleh in če so sadike bolj visoke, jim toliko ne škoduje.

Izgleda, da je pot k reševanju puščav tu.

Zlom poštenja

Znani severnoameriški škof msgr. Fulton Sheen je napisal v listu „Journal American“ članek z naslovom: Zlom poštenja.

Najprej opiše dogodek, ki se je primeril vratarju Johnsonu v Los Angelesu. Našel je vrečo z 240.000 dolarji, ki je padla s tovornjaka pred njegovo hišo in jo pošteno izročil policiji. Lastnik mu je dal 10.000 dolarjev nagrade. In kaj se je zgodilo, ko so o tem poročali časopisi? Ta ubogi človek ni imel več miru. Začela so deževati pisma, klicali so ga po telefonu, pa ne morda, da bi mu čestitali na njegovi poštenosti, marveč da so ga smešili, ker je bil tako numen, ker vreče ni skril in denarja sam porabil.

Škof Sheen nato nadaljuje: „Ali ni ta resnični dogodek žalostno spričevalo za našo družbo? Samo toliko smo še poštenei, kolikor se bojimo kazni, s katerimi zakon grozi. Drugače pa: vse je v redu, samo da vas v goljufiji ne zasačijo.“

Potem škof navaja, kako vodstva podjetij razmišljajo, kako napraviti izdelke, da bodo kmalu neuporabni in jih bo treba znova kupiti, kako škatile za hrano napraviti večje, a z manj vsebine.

GLEDALISČE V CELOVCU

Petek, 12. junija, ob 19.30: Keine Zeit für Liebe (Ni časa za ljubezen). — Sobota, 13. junija, ob 19.30: Zar und Zimmermann (Car in tesar) — poslednjič. — Nedelja, 14. junija, ob 19.30: Keine Zeit für Liebe. — Torek, 16. junija, ob 19.30: Der Widerspenstigen Zähmung (Ukročena trmoglavka) — poslednjič. — Sreda, 17. junija, ob 19.30: Der König stirbt (Kralj umre); 22. predst. (zadnja) za B-abonma in GWF-sreda. — Četrtek, 18. junija, ob 19.30: Das Mädchen aus dem goldenen Westen (Deklica z zlatega zapada) — poslednjič.

Za vse predstave velja prosta prodaja vstopnic in abonma.

FILMSKA OCENA

Št. Jakob v Rožu. — Sobota, 13. 6.: Der unbesiegbare Gladiator (Iva). — Primitiven psevdohistoričen film, ki ne nudi veliko. Za odrasle s premislekom! — Nedelja, 14. 6.: Schwarze Rose, Rosemarie (III). — Vesela ljubzenska zgodba, polna humorja in glasbe; za vse! — Sreda, 17. 6.: Liebesnächte des Herkules (IV). — Film prikazuje legendarne zgodbe grškega polboja Herkulesa. Za odrasle!

Bistrica v Rožu. — Sobota, 13. 6.: Der letzte Wagen (IV). — Lep barvni film iz divjega zapada; za odrasle! — Nedelja, 14. 6.: Heimweh nach dem Silberwald (II). — Neko dekle iz Indije najde po velikih razočaranjih in nesporazumih končno v gozdovih neke danske vasi mir, — drugo domovino. Za vsakogar! — Sreda, 17. 6.: Begegnung am Meer

(Iva). — Francoski film, ki obravnava neko zakonsko zgodbo na Rivieri. Za odrasle s premislekom!

Borovlje. — Sobota, 13. 6.: Rückkehr ins paradies (Iva). — Barvni morski film brez prave vsebine! Za odrasle s premislekom! — Nedelja, 14. 6.: Scotland Yard jagt Dr. Mabuse (IV). — Povprečen kriminalni film; za odrasle! — Torek, 16. 6.: Waffen für San Salvador (IV). — Četrtek, 18. 6.: Das Rätsel von Matschibad (IIa). — „Akcija dobrega filma“; film toplo priporočamo!

Miklavčevo. — Nedelja, 14. 6.: Heisser Hafen Hongkong (Iva). — Vohunski film v pristanišču Hongkong; za odrasle k premislekom!

Dobri ves. — Sobota, 13. in nedelja 14. 6.: Er kann's nicht lassen (III). — Priporočljiv film, ki nudi zdravo in prijetno zabavo. Heinz Rühmann v glavni vlogi! Za vse! — Sreda, 17. 6.: FBI räumt auf (Iva). — Ameriški kriminalni film; za odrasle s premislekom!

Zelena Kapla. — Sobota 13. in nedelja 14. 6.: Die Fledermaus (III). — Film, prirejen po znani opereti Johanna Straussa. Za vse! — Torek, 16. in sreda, 17. 6.: Der Mann im Schatten (Iva). — Avstrijski kriminalni film. Za odrasle s premislekom, ker so v njem prizori v nočnem lokal! — Četrtek, 18. 6.: Todeskessel von Kusong (IV).

Pliberk. — Sobota, 13. 6.: Café Oriental (IV). — Zabavni film z nekaterimi starimi popevkami. Za odrasle! — Nedelja, 14. 6.: Max, der Taschendieb (Iva). — Film, v katerem je mnogo humorja; moralno pa ni na višku. Za odrasle s premislekom! — Četrtek, 18. 6.: Herkules und die Vampire (IV). — Napet akcijski film o Herkulesu. Za odrasle!

Pri nas na Koroškem

LOČE OB DRAVI

V nedeljo, dne 7. junija, smo spremili k zadnjemu počitku 80 let starega Jozeja Ropača, p. d. starega Fileja v Ločah. Naš rajni je bil zaradi bolezni celih 10 let privezan na posteljo, po vrhu tega je pa pred par leti, ko je skušal okrog mize iti, zdrknil in padel, ter si pri tem še nogo zlomil, vsled česar je bilo njegovo trpljenje še večje. Vse to je pa prenašal z največjo potrpežljivostjo. Naš Jozej je bil zelo mirnega značaja ter dober gospodar. V javnosti se ni postavljajal v ospredje ter živel le bolj za dom, kmetijo in družino. Zapustil je ženo z štirimi že odraslimi otroki, ki so večinoma že preskrbljeni.

Rajni je bil, kakor tudi njegov brat Albin, ki je umrl leta 1914 kot vojak v Trenčinu na Slovaškem, ljubitelj petja, ter bil 1905 soustanovitelj pevskega in izobraževalnega društva „Slavček“ s sedežem v Škofičah. V njegovi težki, dolgi bolezni je rad obujal spomine na čase vaj petja in potem raznih pevskih in kulturnih prireditve. Svoje prijatelja Matevža Rainerja je večkrat opominjal, zakaj ne piše v „Mojih spominih“ tudi to, kako je bilo pri raznih vajah in prireditvah, kamor se nismo ustrašili hoditi ob večerih po dolgih potih. Imel je „Naš tednik — Kroniko“ vedno ob postelji, in ga pridno prebiral.

V prvi svetovni vojni je prišel v rusko ujetništvo, kjer se je dobro naučil ruščine, ter vedel povedati marsikaj lepega in gostoljubnega o ljudstvu, posebno o mužiku-gospodarju, pri katerem je kot ujetnik delal.

Želel si je tih in preprost pogreb, ki se mu je ob lepi udeležbi ljudstva tudi podal. Šentiljski domači župnik g. Petričič se je poslovil od moža trpina ob grobu na pokopališču v Ločah s tolažljivimi besedami.

Dragi Jozej! Počivaj po dolgem trpljenju v miru! Preostali družini pa naše sožalje!

WERNER BERG V AVSTRIJSKI TELEVIZIJI

Pod naslovom „Na obisku pri Wernerju Bergu“ bo prinesla avstrijska televizija 18. junija v okviru šolsko-mladinskega programa ob 11. uri dopoldan po besedilu prof. Hansa Wedeniga odlomke iz dela in življenja po vsem svetu priznanega koroškega umetnika dr. Wernerja Berga.

VESTI IZ KATOLIŠKEGA SVETA

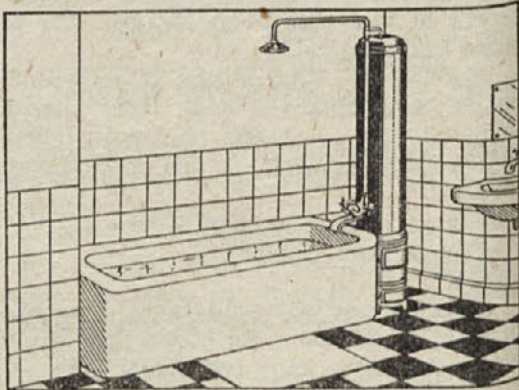
● V navzočnosti kardinala Feltina so v Parizu posvetili novo cerkev, ki je posvečena Sveti Ivani Arški, francoski narodni junakinji.

● Praški nadškof Beran (ki je že dolgo časa konfiniran) je v nekem intervjuju izjavil, da bo skoro gotovo prišel v jeseni v Rim na 3. koncilsko zasedanje, toda nato se bo vrnil na Češkoslovaško.

● Vatikanska tiskarna za razne jezike je sedaj izdala peti in zadnji zvezek govorov, poslanic in razgovorov papeža Janeza XXIII. Zvezek, ki ima 464 strani, obsega govore itd. od 28. oktobra 1962 do 3. junija 1963.

OB PRVI OBLETNICI SMRTI PAPEŽA JANEZA XXIII.

naročite knjigo „Sv. oče Janez XXIII.“, ako je še nimate. Knjiga je krasno darilo, polna slik na zelo lepem papirju. Pišite na naslov: Družba sv. Mohorja, Celovec, Viktringer Ring 26.



Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavljaja

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA

Bratje RUTAR & Co.

Dobri ves-Eberndorf tel. 04236-281